Ч. 244 (15.045). Львів, четвер 3. листопада 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LXI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 240-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Прем. о. А. Волошин на міжнародній конференції у Відні.

У середу рано приїхав до Відня прем'єр Карпатської України о. Августин Волошин, щоби взяти участь у конференції арбітражного суду у Бельведері. Прем. о. Волошин замешкав у „Ґранд-Готелю" разом з чеським міністром закордонних справ Хвальковським і словацьким премієром о. Тісом.

„Останнє слово за нашим народом"

— ЗАЯВИВ МІН. БАЧИНСЬКИЙ.

Минулого вівтірка, вполудне, виголосив міністр внутрішніх справ Карпатської України д-р Едмунд Бачинський промову через радіо. Міністр Бачинський у цьому тижні перебуває в Празі, де кожного дня бере участь у засіданнях центрального уряду.

Мін. Бачинський закликав населення Карпатської України не вірити фальшивим поголоскам, що їх тепер зі здвоєною силою поширюють ріжні провокатори. Вони м. ін. поширюють поголоски, буцім-то мін. Бачинський був під наглядом жандармів, що він духово вичерпаний і т. п. На те мін. Бачинський відповів: „Маю тверду вдачу і добре здоровля. У Празі виконую свої важкі обовязки совісно й руководжуся лише інтересами населення Карпатської України. Даю ініціятиву експертам та беру участь у працях центрального уряду від ранку до пізного вечора, бороню інтересів карпаторуського населення, яке мене добре знає. Мушу забезпечити лад у Карпатській Україні.

Не давайте спровокуватись чужим агентам, що вештаються масово по краю. Наша робота увінчається повним успіхом. Вірю, що при помочі великих держав побудуємо свою вільну автономну державу. Звертаюся до населення обох напрямків, щоб у той важливий час закинули всякі внутрішні суперечки, бо останнє слово за нашим народом. Нині й завтра — закінчив свою промову мін. Бачинський — рішається доля нашого краю. Я переконаний, що й для нашого народу знайдеться справедливість як і для інших народів. Хай живе автономне й вільне Закарпаття!"

—o—

Делеґація американських українців у міністра Ревая.

В суботу 31. .. м. — як ми вже подавали — відвідала міністра Юлія Ревая в Ужгороді українська делеґація з Америки у складі: Евген Кошко, голова Української Пресової Служби у Злучених Державах, Микола Бен, делеґат Союзу Оборони Карпатської України у Злучених Державах та Юрій Давода, делеґат Українського Народнього Обєднання у Злучених Державах. Делеґація запевнила мін. Ревая, що всі американські українці слідкують пильно за долею Закарпаття та що делеґати вжиють усього свого впливу на те, щоб українські етнографічні землі не дісталися Мадярщині.

—o—

VI. 1. Pr. 487/38. — Wyciąg z protokolu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy Wydz. VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Malicki, Sędziowie S. O. Frenkel i dr. Pomurkiewicz w sprawie konfiskaty nr. 220 czasopisma pt. „DILO" z daty Lwów, dnia 5 października 1938 r. do sygn. VI. 1. Pr. 487/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 października 1938 po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanowił: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 4 października 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" nr. 220 z daty Lwów, dnia 5 października 1938 zawierającego: w artykule pt.: „Nyżczyj riweń polśkoji mowy w polśkych gimnazijach" w ustępie od słów: „Inesza zowsim" do słów „techniku i t. p.", — znamiona wyst. z art. 170 kk. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp. nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Wym. ustęp w sposób tendencyjny i świadomie fałszywy przedstawia położenie ukraińskiej kształcącej się młodzieży szkolnej wykanowanej przez władze szkolne, a w taki sposób szerzy wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Malicki wr., Protokolant: Bulyk wr. Za zgodność: wz. Kol. kier. sekr.

VI. 1. Pr. 514/38. — Wyciąg z protokolu wspólnego posiedzenia niejawnego. — Sąd Okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Malicki, Sędziowie S. S. O. Dr. Locker S. S. O. W. Boczar w sprawie konfiskaty nr. 227 czasopisma pt. „DILO" z daty Lwów, dnia 13 października 1938 r do Sygn. VI. 1 Pr. 514/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 października 1938 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 13 października 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" nr. 227 z daty Lwów dnia 13 października 1938 zawierającego: a) 1) w artykule zaczynającym się od słów: „Słowaky" w całości wraz z tytułem, 2) w artykule zaczynającym się od słów „Piła" w całości wraz z tytułem. 3) w artykule zaczynającym się od słów „Paryskyj ler.", 3) w artykule pod tytułem w całości wraz z tytułem. 4) w artykule zamieszczonym ukraińców" „Szczob rozbyty Rosiju, czy szczob zmyszczyty w ustępie od słów „Aż oś" do końca artykułu. 5) w artykule zaczynającym się od słów „Sprawa" w całości wraz z tytułem. 6) w artykule pt. „Organizowannia Czesko-Słowacko - Ukraińskoi Derżawy" w ustępie od słów „Jasna" do końca artykułu. 7) w artykule zaczynającym się od słów: „Zakarpatska" w całości wraz z tytułem. 8) w artykule zaczynającym się od słów: „My osiahnuty" w ustępie od słów: „premjer" i w ustępie od słów: „Ju-bosławia" do końca artykułu i 9) w artykule zaczynającym się od słów: „Torżestwennyj" w całości wraz z tytułem oraz w odnośnych nagłówkach wywieszki znamiona przest. z art. 154 § 1 i 2 k.k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. B) Nie uwzględnić wniosku Prokuratora o uznanie za usprawiedliwioną konfiskatę w artykule p. t. „Organizowannie Czesko - Słowacko - Ukraińskoji Derżawy" ustępu zaczynającego się w artykule od słów „Czesko-Słowacko-Ukrainskoji" do słów „500.000 nimciw" oraz w artykule zaczynającym się od słów „My osiahnuły" ustępu od słów „Delegacja" do słów „dowszyj czas" i konfiskatę tychże ustępów uchylić. Uzasadnienie: do A) Wymienione ustępy propagują ukraińskie nacjonalistyczne hasła separatystyczne i tym samym nawołują do zbrodni stanu. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione, do B) W ustępach pod B) wymienionych nie dopatrzył się Sąd znamion jakiegokolwiek przestępstwa. — Przewodniczący: Malicki wr. Protokolant: Mgr. Bulyk wr. Za zgodność: wz. Kol. kier. sekr.

Боротьба з московським вітряком.

Львів, 2 листопада 1938.

Путаниця, яку витворюють від літ українські москвофіли своїми виступами, заявами та головно штудерною національною термінольоґією, якої вживають відповідно до слухачів та обставин, доводить до щораз більших абсурдів. Відома річ, що супроти поляків галицькі москвофіли є „русинами": в органі РСО „Земля і Воля" „руский" ніколи не пишеться з двома „с", тільки з одним. І хоч у виборах 1928 року, останніх, в яких москвофіли мали своїх кандидатів, москвофільська листа (РНО) здобула 64.347 голосів ($6^{1}/_{2}\%$ всіх голосуючих у Галичині) а всі політично-русофільські листи (Сель-Роб Правиця, Лівиця та УППІ) дістали лише 167.878 голосів, то проте саме на тому москвофільському „русинстві" оперлася ціла польська теорія про „дві руські народности" (як у Костомарова!): „руську" чи „руску" (без мягкого знаку) і українську. І в офіц. статистиці з 1931 р., всупереч переписному листові, появилось аж 1,139.000 „русинів" у 3-ох галицьких воєвідствах. Річ ясна, що не було і нема у Польщі ніодного поляка, який перечив би, що такий поділ потрібний тільки для внутрішньо-політичної гри супроти українців, себто — він таксамо конюнктуральний, як конюнктуральна термінольоґія москвофілів. Бо **нема ніодного поляка, який твердив би, що в Галичині є якась територіяльна московська (російська) меншина:** кожне таке твердження стрінулоб найрішучіший спротив усіх поляків без огляду на їх партійно-політичний поділ. Це не шкодить москвофілам звати себе „русскими" з двома „сс" скрізь, де вони промовляють уже до тих своїх однодумців, яких увесь політичний світогляд здебільша і проявляється у „твйордості": ознакою такого „твердого русина" мусить бути подвоєне „с" у середині та „йор" на кінці слова. Ясно, що для всіх москалів у світі, головно для російської еміґрації, „Русскій Голос" є виразником волі і бажань всіх „русских" у Польщі — вже не тільки тих, що самі себе „русскими" звуть, але й усіх тих, які „русскими" були і є в очах передвоєнної чорної сотні. Таким робом ген. Денікін писав недавно отверто, що „8 міліонів русских у Польщі" стане у майбутній розправі за обличчя Сходу Европи разом з „русскими" із Совітів, яких заатакує „західній імперіялізм". Тоді вже навіть пок. Косковський із „Курієра Варшавского" обурився та пригадав собі і ген. Денікінові, що ті міліони „русских" — це українці, які з „русскими" у розумінні ген. Денікіна не мають і не хочуть мати нічого спільного.

Польський загал — якщо виелімінуемо з нього повних політичних анальфабетів — всеж у тих „гокусах-покусах" галицьких москвофілів уже визнається і поважно їх не бере. Бере

їх так, як треба брати: як вислуги того мурина, який є так довго добрий, як довго виконує свою роботу. Пп. Ганасевичі складають у Варшаві декларацію про „дві народности" в Галичині, доставляють „довірочних" інформацій пп. Война Войцеховським для їх соймових виступів, своїми „ревеляціями" дають матеріял бруковій україножерній пресі та співпрацюють з „Поляками — Греко-Католіками", словом, роблять більш-менш таку саму роботу, яку колись виконували їх ідейні попередники з часів виборчого порозуміння з гр. Потоцьким із 1908-го р., з тією ріжницею, що тодішні москвофіли безумовно обурились би на неодин виcкок „слухняности з власної пильности" нинішніх їх наслідувачів. Коби ми були фальшивими пророками: що передвоєнна галицька польсько-москвофільська приязнь може закінчитись подібним трагічним для москвофілів фіналом. Бо мурин буде вже тоді непотрібний. Покищо термінольогічні вихиляси того мурина довели до такої мудрости, як її ось саме передучора крізь меґафон на Академічній площі у Львові викрикував ґенеральний промовець всієї польської львівської студентської молоді, тієї самої, що підписала ту капітальну відозву, яку ми в оригіналі помістили в нашому листопадовому числі: „Rusini są to nasi bracia polskiego szczepu" — ревеляціонував геніяльний учений з львівської „Чительні Академіцк-ої": „Ale z Ukraińcami będziemy walczyć wszystkimi środkami legalnymi i nielegalnymi:"

Вся ця термінольогічна вакханалія торкалася покищо тільки українських москвофілів у Галичині. З актуалізацією проблеми Карпатської України польська преса почала до своїх бажань та арґументів накручувати термінольогічні вихиляси тамошніх москвофілів. Признаємо, що закарпатські відносини подекуди влекшують роботу тим польським публіцистам, які **не хотять** бачити на Карпатській Україні одностайного українського етнічного моноліту: влекшують тому, що ступінь культури закарпатських мас у порівнанні з масами галицьких і наддніпрянських українців нижчий і тамошній процес національної кристалізації залишився позаду галицького. Через те і закарпатський терен став був догіднішим, ніж Галичина, тереном аґітації чорносотенної московської еміґрації, яку масово висилала Прага, і через те й місцеві москвофіли могли здобувати собі у громадському житті поважніший голос, ніж у Галичині. А проте воно ні трохи не змінювало і не змінює факту, що **російської (московської) автохтонної територіяльної меншини ніколи на Закарпатті не було і нема.** Хочби Феєшики й Ґеровські не знати як розпиналися, як **російські** патріоти, хочби російські еміґраційні часописи у Парижі, Білгороді й Ризі не знати як ахали й охали з дива, що на південних узбіччях Карпат збереглася „русскость", проте і всі українці і всі москалі **знають**, що Ґеровських та Феєшиків треба трактувати як українських ренеґатів, а всіх тих автохтонних закарпатських москвофілів, які не називають себе **ще** українцями, треба вважати тим, чим вони є: українцями, які втратили свою національну свідомість у часі століть чужинецького панування і нині її з кожним днем більше віднаходять, такcамо, як це було з українцями наддніпрянськими, галицькими, волинськими.

І тому стаття п. В. Бончковського в останньому числі „П-У. Бюлетину" („Проблема Закарпатської Руси") базована на цілком фальшивому засновку. Якщо проблема закарпатських українців дійсно **була** проблемою російсько-українсько-чеською, то тільки тому, що дійсно чесько-російський військово-політичний союз намагався робити з тієї території базу „русскости". Але п. Бончковський мусить сам обєктивно признати, що 1) українці з тими тенденціями вели завзяту боротьбу і 2) у тій боротьбі зростав потенціял не російсько-закарпатський, але українсько-закарпатський, себто — перемагала національна ідея, яка у XX. столітті скрізь мусить перемогти. І тому не розуміємо, як „Бюлетин" може казати про „незначну кількість українців у терені (Закарпаття), майоризованих русскими та малоросами". Це термінольогія, яка не причиняється до прояснення проблеми Карпатської України, тільки мусить її затемнити. Це те ділення одного українського народу, яке кепкує собі з наукового поділу славян та з процесу відродження кожної нації, яка була колись денаціоналізована.

Очевидно, що мови не може бути про „російсько-українську коляборацію", ані на Закарпатті, ані денебудь інде. Мови не може бути про те, щоб закарпатські українці „сподівалися на Росію": це суща нісенітниця, бо чейже саме українське національне відродження Закарпаття звертається **проти** Росії і росіян! Фальшиві засновки все ведуть до фальшивих висновків. Компромісовий склад уряду Бродія полягав не на засаді якогось політичного чи навіть етнічного українсько-російського порозуміння, тільки на засаді компромісу між **автохтонами**, членами **одного** народу, без огляду на назву, яку хтось йому надає. Фальшивий був засновок статті п. Бончковського, що закарпатські москвофіли були чехофілами і тому фальшивий його висновок, що вони надалі такими чехофілами залишились. Навпаки: як дуже правильне було наше твердження, що закарпатські москвофіли були радше мадярофілами, цього доказом було саме становище Бродія і його „Русскої Правди". Після упадку Бродія крутійсько-мадярофільське **становище займає навіть львів. „Русскій Голос". „Сожітельство** с Чехословакіей ведьот к ізорудованію ея (Подкарпатской Русі) терріторії" — кличе орган галицьких москвофілів (ч. 41, вступна стаття) і стає таким робом на позиції мадярського ревізіонізму, який **не є страшний для москалів ані політичних москвофілів!** Для них страшне саме тільки **масове національно-політичне відродження українства** — денебудь, на якійнебудь українській етнічній території. Льогічно — скріплення якоїнебудь вітки української нації поза границями Совітів, лежить в інтересі **прометейської ідеї**, а ослаблення української нації на якійнебудь українській етнічній території — шкодить цій ідеї.

Як довго сила Росії лежить у пануванні над українськими землями та в їх експльоатуванні — так довго українці борються проти Росії і боротимуться аж до її розпаду. Але що інше боротьба з московською потугою та її зазіханнями та що інше боротьба з московським вітряком. Московська небезпека на Закарпатті — це вітряк. Може він добрий як арґумент на експорт, але кепський для тих, які справу направду знають. Коли ми, українці, ті, для яких боротьба з Московщиною є справою їх національно-політичної екзистенції, не бачимо москалів на Закарпатті і їх там не боїмось, то нащо добачувати їх там і боятися — полякам?! Якщо дійсно такий страх істнує та якщо арґумент „російської небезпеки" не є придуманий на те, щоб чимнебудь заповнити арґументаційну пустку тези про спільну польсько-мадярську границю.

Ік.

Голос італійського журналіста про Закарпаття.

Рим, кінець жовтня 1938.

Напередодні приїзду німецького міністра заграничних справ до Риму, приїзду, який, як загально твердить світова преса, дуже сильно звязаний з вирішенням долі Закарпаття, появилася в „Коріере діпльоматіко е консоляре" знову стаття пера Е. Ісабата, що може єдина серед тутешньої преси, насвітлює наше питання обєктивно.

Для цікавости подаю дослівний переклад головної частини тієї статті, бо вже сам наголовок „Карпатська Україна" викликав навіть і тут зацікавлення.

„Коли я у травні цього року звертав увагу на „Рутенію субкарпатіку", не можна було передбачити, що ледви по пяти місяцях вона стане невральґічною (це слово перейшло вже в моду) точкою европейської політики. Немов метеори вирinули проєкти незалежности, поділу, здавлення (принайменше номінального) тієї території, яку, відповідно до гуморів або напрямів, раз-у-раз називали то „Русія" то „Рутенія" то „Україна субкарпатіка". Ми побачили навіть явище — може більш відокремлене у своєму роді, як рідке — що одна нація, Польща проголосила „проблемою держави" злуку Підкарпаття з Мадярщиною в тому часі, коли сама Мадярщина, що єдино властиво в тому зацікавлена, обмежилася до домагання плебісциту для „рутенського" населення. І вкінці, якби цього ще було мало, побачили ми, що ця сама Польща розпоряджається „руською" територією як своєю власною посілістю й оферує навіть один її кусник приятельці Румунії.

„Щоб збільшити ще замішання, є й такі, що, для сензації, говорять ще про Закарпаття, як про небезпечний совітський коридор, не думаючи про те, що сьогодні подібне твердження щонайменше перестаріле, бож такий совітський коридор може істнувати лише між двома совітськими або совітофільськими державами. Теперішня Чехословаччина, яка здавила комуністичну партію і виповіла, як це є справді, договір з Росією, анулювала тимсамим цей славний совітський коридор, так, що говорити про нього в цих днях — це, щонайменше натягана демагогія.

„Тому залишім цю совітську небезпеку і вищі інтереси латинської культури, яка напевно не жде спасення від мадярсько-польської границі, та небезпеку українства, що нібито загрожувало би зменшенням сили протибольшевицького бастіону, і пригляньмося натомісць зі здоровим розумом звичайної людини, я сказав би краще, людини землі, доброго італійського селянина, проблемі в її простій дійсности.

„Побачимо зараз, що коло 800.000 населення Підкарпаття нібито звязане географічно й економічно з мадярською рівниною і немає нікого, хто з крихіткою доброго змислу, міг би цьому противорічити. Та це ще не виправдує хапчивого матеріялізму „панків" з февдальною ментальністю, що із цього засновку виходив би висновок, що мешканці непривітних Карпат звязані з наддунайською долиною за кусок солонини і пригорщу зерна.

„Італія, підчас санкцій, показала ясно світові, що не можна торгувати гідністю нації, погрожуючи їй голодом, щоб створити єдність, на яку буцімто вказують географія й економія, треба свобідно виявленої згоди даного населення. А тому, що кожний нарід має свої переважні репрезентативні елементи, які рішають, заки висловлюватися про можливість, потребу і життєздатність злуки з Мадярщиною або з Чехословаччиною, чи навіть незалежности (у формі навіть державочки, але повної всяких можливостей у майбутньому) треба знати докладно, хто є ті властиві, переважні репрезентативні елементи, що завтра могли би вирішити орієнтацію підкарпатського населення.

„Тільки знання, точна інформація, не заражена пасіями або політичним крутійством, може дати нам змогу передбачити з найбільш можливою імовірністю, який буде вислід дійсно свобідного виявy волі „руського" населення."

Навівши деякі дуже характеристичні джерела, здебільша чеські, польські і французькі, як доказ, автор обіцяє в черговій статті подати картину майбутньої української орієнтації і висловивши побажання, щоб у міжчасі знайшовся посередній вихід, пропонує створити незалежну Підкарпатську Україну в митній унії з Мадярщиною або Чехословаччиною, загарантовану Італією та Німеччиною.

Н. С. С.

Новий православний єпископ Карпатської України.

Новий мукачівсько-пряшівський православний єпископ **Володимир Райч** приїде в перших днях листопада на Карпатську Україну, щоб обняти свій уряд. Влада затвердила його вже перед кількома тижнями, одначе обставини так склалися, що припізнили його приїзд. Новий православний єпископ має 56 літ і походить з давньої Сербії. Він студіював у Росії, де теж 12 літ працював як професор теольоґії.

Голоси німців про Карпатську Україну.

КАРПАТО-УКРАЇНЦІ ЗМАГАЮТЬ ДО ВОЛІ НА ЗЕМЛІ СВОЇХ БАТЬКІВ.

„Ляйпціґер Нойесте Нахріхтен" з 29. жовтня приносить розмову з о. д-ром Августином Волошином, премієром Карпатської України. Кореспондент виніс якнайкраще враження про особу карпато-українського премієра; він називає його своєрідним Глінкою українського Карпаття та мужнім оборонцем свого народу. Розмова відбувалася у бюрі премієра в Ужгороді і мала такий хід:

Питання: За кордоном можна почути погляд, що Карпатська Україна є нездатна до життя і тому мусілаб щезнути. Чи цей погляд вірний?

Відповідь: На 1 км² Карпатської України припадає 50 мешканців. Коли після мирного управильнення кордонів відпадуть навіть від нас области, заселені мадярами, то **нам залишиться досить природніх багацтв і землі для прожитку населення.** Будемо жити краще, як передтим, коли ми самі станемо добувати з надр землі такі природні скарби, як вугілля, залізну руду, сіль та інші мінерали, коли завчемо будувати водяні стації та використовувати безмежні ліси, в першу чергу державні, коли займемось величезними нашими пасовиськами й піднесемо садівничо-овочеву культуру, що вже й нині дає прожиток її окрузі. Політично почуваємо себе федеративною країною у звязку з Чехією та Словаччиною і це дає нам вистарчальну забезпеку, тим більшу, що наша федерація стоїть **у добросусідських відносинах з Німеччиною.**

Питання: Отже коли ваша країна життєздатна, то кому захотілося плебісциту про приналежність населення до чужої держави?

Відповідь: Плебісциту можуть домагатися тільки ті, що хотілиб наш нарід зробити знов рабами. Ми, карпато-українці, в межах нашої країни становимо більшість 65 відсотків. По відділенні чисто мадярських областей буде нас 80 відсотків. Решта населення припадає на карпатських німців, румунів та жидів. Ця 80 відсоткова більшість у нових державних межах, а **також німці та румуни, відкинуть плєбісцит** З цим голосом народу кожний мусить рахуватися. Спробу спопуляризувати думку плебісциту за кордоном ведуть нечесними способами. В кишенях 305 закордонних терористів, яких ми зловили, знайдено не менше як сім міліонів чеських корон.

Питання: Чи можуть бути основи якогось морального виправдання на те, щоб Карпатську Україну віддати іншим не-українським правителям?

Відповідь: Нема ніяких моральних або правних підстав, що моглиб виправдати насильну анексію країни, на якій жили наші предки від віків. Тепер ми вже досить сильні, щоб оборонити нашу молоду волю. Крім модерно озброєних військових частин, що є до нашого розпорядження саме тепер у повному ході творимо **українську допомічну службу.**

Питання: Що означалоб віддання українського народу Закарпаття під чуже панування?

Відповідь: Нашу загибіль. Колиб нам забрали нашу політичну й народню волю, то це означалоб поворот до феодальної системи, яка суперечить нашому змаганню до суспільного ладу та справедливости. Домагаємось від Мадярщини і Польщі нічого іншого, як тільки того, щоб залишити нас жити у спокою на нашій землі та згідно з нашими національними вимогами.

Питання: На яких засадах відбуватиметься будівництво Карпатської України?

Відповідь: Для нас взірцем є новий лад у Словаччині. На всякий випадок будемо так правити, щоб наш багатострадальний нарід по довгих століттях чужого панування зміг нарешті розвинути свої великі спосібности. Українська Національна Рада, в якій заступлені всі верстви народу, дістане надзвичайні повновласти.

СЛОВАЦЬКО - УКРАЇНСЬКА ПРИЯЗНЬ.

Берлінський „Фелькішер Беобахтер" з 29. жовтня повідомляє:

„Новий премієр міністрів Карпатської України о. Волошин і словацький премієр др. Тісо відбули у Братиславі нараду, на якій обговорили справи управильнення кордонів та інші актуальні проблеми. Премієр міністрів Волошин запевнив словацький уряд про приязнь та братерські почування карпато - українського населення і обіцяв словацькому урядові підтримку при вирішуванні всіх актуальних конфліктів. Премієр Волошин висловився також за розвязкою спірних питань між словаками й карпатськими українцями в дусі приязни.

Гвардія Глінки буде тепер одинокою признаною збройною силою на области Словаччини. Збройні відділи „Сокола", соціял-демократичну організацію руховиків і так звану „Жидівську Оборону" розвязали.

Стрілецькі частини, що їх почав формувати карпато - український уряд Волошина, дістали назву полковника Коновальця, фанатичного поборника комуністичної пошести".

ДВА УКРАЇНСЬКІ ЛЕҐІОНИ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Праги: „З кол, що близько стоять до карпато-українського премієра Волошина, заявляють, що новий уряд рішив утворити два українські Леґіони: один для утримання безпеки, ладу й мира внутрі країни, другий для утримування на поготові духа народу та переведення пропаганди національного освідомлення

Сповніть громадянський обовязок супроти українських інвалідів! Дайте матеріяльну поміч тим, що жертвували своє здоровля для добра Батьківщини!

Варшавські українці святкують ювилей хрещення Руси-України.

Варшава, 31. жовтня 1938.

В неділю 30. жовтня відсвяткувала українська кольонія у Варшаві величавою академією ювилей хрещення Руси-України. Академія, зорганізована Головною Управою Українського Центрального Комітету, відбулась у великій салі техніків і згуртувала усі верстви нашого краєвого й еміграційного громадянства. Вшанували її своєю присутністю **митрополит Діонізій, протопресв. о. Теодорович, оо. архимандрити Палладій і Перадзе, оо. протоєреї Коваленко і Помазанський,** численне православне і греко-католицьке духовенство, представники міністерства віроісповідань, української науки з проф. **Кордубою, Дорошенком і Шовгеневим** на чолі, репрезентанта української армії з ґен. **Самським,** делеґати усіх заприязнених з Україною народів, представники білоруського, громадянства, проф. О. Ґурка, запрошені чужинці, врешті звітодавці закордонної і краєвої преси.

На вступі дир. проф. **О. Лотоцький** перечитав реферат **„Володимир Великий — будівничий Української Церкви"**, а Український Нац. Лисенківський Хор під дир. **С. Сологуба** виконав могутнє Лисенкове „Камо піду" та імпозантне „Тебе Бога хвалим" Бортнянського. Опісля проф. Д. Дорошенко перечитав основний реферат про Володимира Великого, будівничого Української Держави. На естраду виступив знову хор, щоб виконати настроєву ювилейну кантату Кравченко-Кудрика „988—1938. Пані **Наталія Дорошенко** полонила увагу заслуханої авдиторії мистецькою рецитацією Білоусенкового „На київських горах".

Академію закінчила могутня молитва „Боже Великий, Єдиний".

ВАСИЛЬ ВИШИВАНИЙ. 2

У.С.С.-ці з весни 1918 р. до перевороту в Австрії.

Цивільна адміністрація до нашого приходу була в руках тамошніх українців, дуже гарних людей, таксамо адміністрація військова. Ми вважали себе тільки за рідних братів, які помагають населенню, щоб воно зорґанізувало собі свою власну владу. Таксамо як і в Херсоні стали і тут Стрільці скоро улюбленцями населення.

Зорґанізовано народній театр і що дня були вистави. На них була майже що вечора навіть збірка УСС-ців. Музика наша грала кожного вечора в городськім саді і вся українська інтеліґенція сходилася туди. Українці почали зараз видавати ґазету „Січ", де працювали також два наші стрільці Кметь і Мирон Заклинський. Всюди, де лише було треба, ішли охотно Стрільці, щоб помагати братам.

Ясна річ, що я дістав від австрійської команди армії ріжні „гарні" накази, як висилка карних експедиций на селян, тощо, однак всі ці цінні папери йшли у мене тільки одною дорогою — до коша, який стояв під столом у моїй канцелярії. Ясно також, що я через те мав великі труднощі і що прийшло до того, що австр. вища команда уважала мене за політично непевну людину. Ми стояли так уже з 10 днів в Александровську, коли туди приїхала дивізія ґенерала Натієва. яка була українською національною частиною. Переворот гетьманський застав нас дуже нагло і отверто скажу, що населення і військо було з нього невдоволене зараз спочатку. Одначе він заскочив нас так, що ми вже не могли нічого змінити.

Від часу того перевороту почалася для нас може найтяжча пора: пора інтриґ, брехні і всяких перепон. Всюди влада була змінена, українці усунені а на їх місце насадили росіян-чорносотенців, які давили прояви національного руху а рука в руку з ними пішли — вибачте за слово — дурні австрійські команди.

Першим кроком нової влади було усунути дивізію Натієва, яка приїхала до нас в Александровськ з Мелітополя, що був на північ від нас під німецькою владою.

Мушу сказати, що ми жили дуже приязно з військом Натієва і що ніколи не було ніякого непорозуміння поміж нами. Ми Стрільці влаштовували часто з козаками тої дивізії ріжні прогульки — як на Хортицю, до „Великого Луга" і т. д. В тій дивізії і був 3-ій кінний ґайдамацький полк, а командантом його був полк. Петрів, що пізніше в 1919 р. був військовим міністром у Камянці Подільському. Взагалі відносини були чудові: поміж Стрільцями і тамошніми козаками не було ніяких ріжниць! Як згадаю ті часи, то з обуренням думаю про теперішню*) політичну пропасть, яка ділить братів галичан і наддніпрянців; я вважаю це страшним злочином, бо між обома частинами нема ніякої ріжниці!

Гетьманська влада з дня на день все гірше і гірше виступала проти населення, а з нею спільно австрійська команда. Майже всі розвідочні (розвідка, контррозвідка) частини ґенерального штабу австр. армії були обсаджені офіцирами польської народности. Доноси до Відня, Берліна і до Гетьмана на нас що дня збільшалися. Я і мої частини були окружені шпигунами німецькими та гетьманськими, бо гетьман і німці боялись, що я зроблю переворот. Всі українські діячі, які боялись гетьманських тюрем, повтікали в район, де стояли УСС-ці, бо вони знали, що вони між УСС-цями безпечні. І так сховали ми багато їх у нас. Дуже часто приїздили до нас українські діячі радитись з нами про сучасну ситуацію і ясно, що про те все знали ріжні шпигуни, які нас окружали і що через те знову нова кампанія почалась проти нас. Раз мене покликали до Відня до тодішнього шефа ґенерального штабу ґенерала Арца, який мені вручив може зі 100 доносів на мене і на УСС-ців з питанням, що я на це скажу. Я взяв ці паперці кажучи, що перегляну їх та дам йому відповідь. Я дійсно переглянув ті папері та спалив їх. Моя відповідь Арцові була коротка і ляконічна: „Брехня!" І я вернувся до УСС-ців.

Далі буде.

*) Писане в 1920 р.

До всіх свідомих громадян-українців!

Ми є свідками великих історичних подій. А вони переконують нас, що тільки в народів освічених і свідомих є творчі сили, є незломна воля.

А тимчасом у нас ще дуже багато наших братів і сестер потопає у темноті та несвідомості, ще дуже багато наших людей не має ніяких основ знання ні про світ ні про себе, ще дуже багато серед нас таки зовсім неписьменних.

І це власне — наше найбільше лихо, наш найнебезпечніший внутрішній ворог. І як довго він між нами, так довго утруднений перед нами шлях національного розвитку та якогонебудь поступу.

Тимто „Просвіта", наша духова Мати-Провідниця, святкуючи з усім народом своє 70-ліття, що є одночасно і ювилеєм її безперервної боротьби з народньою темнотою та несвідомістю, гарячо закликає всіх свідомих громадян і **наказує: як-стій приступити до загального освідомлювання** наших темних братів і сестер, до **поголовного викорінювання неписьменности серед народу** — в імя перемоги Українського Духа!

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові.

—o—

Справа Карпатської України

в освітленні англійської преси.

В минулих днях появилося чимало статтей в англійській та ірляндській пресі про Карпатську Україну.

„Трутс" („Правда"); тижневик, що виходить в Льондоні, помістив дня 19. ц. м. редакційну статтю про теперішнє положення в Чехо-Словаччині і кінчить її словами:

„Віддати мадярське населення Мадярщині, це одна справа, але творити Мадярщину з новим, не-мадярським меншиним населенням, це друга справа. Домагання такої розвязки спірного питання можна пояснити хіба стратегічними мотивами і бажанням спільної границі між Польщею та Мадярщиною. Є це оправдання, яким керувалися миротворці після Великої Війни і яких помилки довели нас до відносин, що тепер так даються в знаки. Двацять літ проповідували мадярські ірредентисти своє гасло: „Ні, ні, ніколи не піддамося постановам Тріянонського договору!" Чи стане Европа щасливішою, коли це гасло змінить мову і з мадярського стане українським? Вірю, що заки ці рядки появлять в друку, справа буде щасливо полагоджена і Закарпаття залишиться так, як воно собі цього бажає, у складі чесько-словацької республики".

„Манчестер Гардіян" (Манчестер і Льондон) з 26. м. м. пише: „Мадярський уряд пропонує, щоб у спірних територіях, себто в тих, які Чехо-Словаччина відмовляється віддати Мадярщині переведено плебісцит. Всі особи, які жили в цих округах у жовтні 1918 року і ті, що вродилися там перед тою датою та їхні діти, мали би право голосувати. В той спосіб величезне і важке до сконтролювання число бувших мадярських урядовців, робітників та інших осіб, разом з їхнім численним потомством, вийде на Закарпаття, щоби при голосуванні забезпечити перевагу для Мадярщини. Це рівняється нічому іншому, як **замаскованій анексії краю.** Само голосування малоб відбуватися під наглядом міжнародньої комісії.

„Колиб чехо-словацький уряд не погодився на плебісцит, то Мадярщина пропонує полагоду спірної справи через посередництво других. В цьому разі Мадярщина жадає, щоб про майбутнє Словаччини і Карпатської Руси рішали дві комісії, або арбітражні трибунали: один мав би складатися з представників Німеччини, Мадярщини, Італії та Чехо-Словаччини; він мав би вирішити долю Словаччини. Другий зложений з представників Німеччини, Італії Чехо-Словаччини і Польщі мав би вирішити долю Карпатської Руси.

„Іншими словами, — пише „Манчестер Гардіян" — Чехо-Словаччина малаб піддатися арбітражному судові, в якому її противники заздалегідь малиб чисельну перевагу: три до одного в першому випадку, і чотири до одного в другому. Колиб навіть Німеччина не погодилася віддати Карпатську Русь Мадярщині, то чехо-словацьких та німецьких делегатів переголосувалиб мадярські, польські й італійські голоси".

„Івнінг Гералд" (Даблін, Ірляндія), з 20. м. м. присвячує обороні карпатських українців довшу статтю, у якій пише м ін.:

„...Українці знов появилися на сторінках преси. Схована за високими верхами карпатських гір і втиснена поміж Чехо-Словаччину й Польщу, мала, але тверда вітка великої нації, від століть протиставиться всім наступам, що на неї спрямовані.

„Окружений горами, цей мальовничий і гордий нарід, вже майже тисячу літ живе на тому-самому кускові землі, де він осів..."

„Мадярщина й Польща стараються прилучити підкарпатських українців до Мадярщини. Але є ще й інші чинники, які скріпляють українського духа та спонукують його шукати автономії в межах Чехо-Словаччини. Українці, хочаб і вдоволилися такою розвязкою, всетаки будуть дивитися далеко дальше в майбутнє."

Крім того довшу статтю про справу Карпатської України помістив щоденник „Нюс Ревю".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Львів, 3. листопада 1888.

ЧОМУ НА УГОРСЬКІЙ РУСИ ТАК ДУЖЕ СУМНО?

В Унгварі видає священник о. Евгеній Фенцик газетку „Листок, духовно-літературний журнал". Замість підносити якісь життєві справи для народу і для духовенства, о. Фенцик не знає нічого ліпшого як лаяти галицьких і українських хохломанів і клеветати на них, добираючи найогиднішої брехні. Так напр. у ч. 16. „Листка" о. Фенцик у вступній статті „Украинскій вопрос" доказує, що українського язика не зрозуміє, а як доказ наводить — різум тенеатіє! — стишок із „Страхопуда", де осміяно український язик:

Хай калізе пімста на їх
Кацапия вайтрує,
Усі насьні люцькі мрії.
Кріхітно контує.

„І нам хотіли би навязати такий язик! Не значыть ли это мутити чистую мову?!" кличе обурений о. Фенцик, отуманивши свою читаючу публику. Дальше в тім самім числі о. Фенцик заговорив про український правопис і каже між іншим: „Правописную борбу инсценировали между русскими поляки. Наивних україноманів убідили создати новий лужицко-русскій язик — язик без грамматики, без правил. Кромі того, что хохломанскому язику не нужно обучатися, хохломанами руководить і ненависть к церкві."

Сумно, дуже сумно на угорській Руси!

ПАВЛО ПОЛУБОТОК НА СЦЕНІ РУСЬКОГО ТЕАТРУ У ЛЬВОВІ.

Виставлена в четвер історична трагедія Осипа Барвінського Павло Полуботок, належить безперечно до найкращих творів нашої драматичної літератури і удержиться певно довго в репертуарі нашого театру.

Зміни в адміністрації Карпатської України.

У звязку зі змінами в адміністрації Карпатської України повітового старосту в Берегові д-ра Йосифа Ройковича перенесли до Воловього, дотеперішнього воловецького старосту д-ра Вешека, який перебував у Воловім від 1921. р., перенесли до Краєвого Уряду в Ужгороді. Повітового старосту Оремуша з Іршави (мадяра) перенесли до Берегова. Його місце заняв вищий комісар політичних справ Евген Добош, який досі працював у повітовому уряді у Сваляві.

Також в інших адміністраційних державних урядах переведено зміни, а саме директора ужгородської поліції д-ра Шронека звільнили і на його місце призначили поліційного комісаря Омеляна Калинька. Д-р Шронек дістав доручення залишитися аж до дальших наказів в Ужгороді. Функції президента краєвого скарбового уряду обняв по д-рові Постшігалові д-р Василь Гарчар. Начальником технічного відділу Краєвого Уряду на місце державного радника інж. Міляйца став інж. Сенат. Шкільним референтом на місце Хмеляжа став, як відомо, тимчасово управитель гімназії д-р Василь Суліпчак. Дефінітивно вирішать цю справу пізніше.

ДЕРЖАВНІ КОМІСАРІ В БАНКАХ ТА В КАСАХ ХОРИХ.

Всі банки Карпатської України дістали з доручення міністерства внутрішніх справ Карп. України, за згодою міністерства господарства, державних комісарів.

Як відомо, уряд Карпатської України організує Краєвий Уряд Суспільної Опіки, якого директором іменовано б. старосту ужгородської Каси Хорих п-а Дмитра Німчука.

Комісії Кас Хорих в Ужгороді, Мукачеві й Хусті припинено в урядуванні. На місце комісій уряд призначив своїх комісарів, а саме: в Ужгороді комісарем став друкар Федір Ревай, у Мукачеві учитель Олександер Полянський, у Хусті Степан Тусканюк. Одночасно йде теж акція щодо організації Пенсійного Уряду для Карпатської України з осідком в Ужгороді.

БЕРЕГІВСЬКУ ГІМНАЗІЮ ПЕРЕНЕСЛИ ДО БІЛОК.

Внаслідок евакуації Берегова тамошню українську гімназію перенесли до місцевости Білки, де теж буде відбуватися дальше навчання.

Берегівську лічницю перенесли до місцевости Криве, віддаленої 9 км. від Хусту та примістили її в давніх касарнях.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛКИ ЗАКАРПАТСЬКИХ ЕЛЕКТРІВЕНЬ.

Головний директор Спілки закарпатських електрівень в Ужгороді інж. Ян Мерфайт уступив. Управа Спілки іменувала дотеперішнього прокурента інж. Василя Грабара, директором Спілки, дотеперішнього управителя ужгородської електрівні Оскара Колоша іменували начальником персонального відділу, Карла Стемпрока — прокурентом Спілки.

Члена дирекції Спілки інж. Марка Трепета (українця-наддніпрянця) іменували урядуючим директором із повновластями предсідника Спілки та навіть повновластями цілої управи у випадках, в яких треба булоб негайно рішати з уваги на загрозу великих втрат. Управа Спілки доручила всім службовикам навчитись української мови до чотирьох місяців під загрозою звільнення зі служби.

НОВИЙ НАЧАЛЬНИК ПРИКОРДОННОЇ МИТНОЇ СТОРОЖІ

Скарбовий радник Франц Петрашек, який виконував в Ужгороді кілька літ уряд краєвого начальника прикордонної сторожі, подався до димісії та просив перенести його до Праги. Тепер начальником краєвого прикордонного митного уряду став д-р Микола Булеца, вищий комісар скарбового уряду.

Сторінка без політики.

Трагедія „царя“ слабої волі.

БОРОТЬБА ІДЕЇ ТА КОНЕЧНОСТИ В ДУШІ КН. КИРИЛА ВОЛОДИМИРОВИЧА.

ФАТУМ РОДУ РОМАНОВИХ.

Поверх 300 років панувала династія Романових над величезною московською імперією. Доля цієї династії може послужити докладно, як близько від вершка могучости до крайнього упадку, та як трагічно клить собі нераз доля з людей. За 300 літ свого панування не зазнала династія Романових стільки нещасть, як у революційному 1917 р. Цей трагічний рік перевищає своєю трагічністю цілу історію династії Романових, роду гнобителів, геніїв та слабих володарів - маріонеток.

У роках 1918—19 у страшний спосіб згинуло 16 членів цієї династії. Так нпр. у липні 1918 р. увязнили в Алапеєвську кількох великих князів та княгинь, між ними сестру цариці княжну Єлисавету Теодорівну, та по ріжних муках вкинули їх до висохлої криниці, яку відтак засипали землею. Ті нечисленні з Романових, що втекли за кордон, жили на чужині у важких матеріяльних умовинах.

СМЕРТЬ „ЦАРЯ“-ЛІБЕРАЛА.

Недавно помер у Парижі по короткій недузі претендент до російського царського престолу та голова роду Романових 62-літній старець, великий кн. Кирило Володимирович.

Рідко закпила собі доля з когось так, як з кн. Кирила. У приватнім житті був він людиною слабої вдачі та слабої хоч доброї волі. Всі його політичні діла давали зовсім протилежні висліди, не так, як він собі їх бажав. Великий кн. Кирило вихований у ліберальному дусі, що так підходив до його характеру, був противником реакційного володіння Миколи II. та його амбітної жінки цариці Александри Теодорівної.

Якби доля винесла була кн. Кирила на царський престіл, був би це один з тих слабих, безвільних царів - маріонеток. Навіть і у сучасних умовинах був він тільки маріонеткою у руках своїх численних дорадників.

КНЯЗЬ - РЕВОЛЮЦІОНЕР.

У березні 1917 р. кн. Кирило, перший із царської родини, признав революційний уряд кн. Львова та разом із гвардійськими частинами морняцтва, якими він проводив, віддав себе до диспозиції уряду. Говорять, що великий князь носив на однострою червону стяжку та на своїй палаті казав вивісити червоний прапор. Ця подія викликала велике обурення серед російських монархістів, які великого кн. Кирила вважали „Филипом Егаліте російської революції“. Вони навіть обвинувачували його у революційних атентатах на Миколу II.

ЦАР БЕЗ ДЕРЖАВИ.

Це підозріння переслідувало кн. Кирила ціле життя. Одні вважали його одинокою надією російських монархістів, інші їх ворогом. По смерти царя Миколи II., його сина Алексія та брата Михайла, великий кн. Кирило став головою династії Романових і 26. липня 1922 р. оголосив себе сторожем царського престолу та 31. серпня 1924 р. російським царем.

Одначе проти цього рішуче запротестувала мати Миколи II., цариця Марія Теодорівна, яка мала великий вплив серед російських монархістів і колишній начальний вожд великий кн. Микола Миколаєвич, найпопулярніший з династії Романових.

РОЗДОР СЕРЕД РОСІЙСЬКИХ МОНАРХІСТІВ.

Ось так повстав серед російських монархістів глибокий роздор, що не припинився навіть по смерти Марії Теодорівни та великого князя Миколи (у 1929 р.). Монархісти не могли дарувати кн. Кирилові його становища у 1917 році; вони не признали його та висунули на претендента до царського престолу кн. Микиту, одного з синів великого кн. Александра.

„ЦАР“-МАРІОНЕТКА.

Великий кн. Кирило зовсім не знав людей та не мав до них щастя. Він окружав себе людьми сумнівної політичної й моральної вартости. Вони мали на цього слабого чоловіка величезний вплив. Кирило був прихильником т. зв. совітської монархії, значить він бажав у майбутній „білій“ Росії утримати уряд децентралізації, який завели совіти і признавав велику частину суспільних реформ, що їх завели Совіти по 1937 р. В окруженні вел. князя було багато большевицьких провокаторів, які використовували слабість та довіря „царя“, щоби скомпромітувати монархістичну ідею у нутрі Росії та серед багатьох російських емігрантів на цілім світі. Між іншими у ласку легковірного князя вкрався ґен. Скоблін, який відіграв недвозначну ролю у схопленні б. вожда російських комбатантів ґен. Міллера. Ґен. Скоблін довший час був політичним дорадником кн. Кирила, формував його політику та світогляд, як лиш хотів.

НЕЩАСТЯ Й ОСТАННЯ РАДІСТЬ.

У березні 1936 р. померла жінка в. кн. Кирила М. Володимировича. Це була енерґійна жінка, яка дуже добре визнавалася на політиці; вона була „добрим духом“ кн. Кирила, її смерть була великим ударом для нього.

По смерти жінки кн. Кирило усунувся зовсім від політичного руху в тишу спокійного життя.

Останнім ясним променем у житті цього нещасного чоловіка було вінчання його молодшої доньки Кіри з князем Людвиком Фердинандом пруським, внуком б. цісаря Вільгельма II. Це справді великий успіх для Романових, які від 20 літ робили самі мезаліянси. Династія Гогенцолернів зовсім не виріклася політичних амбіцій.

НОВИЙ ПРЕТЕНДЕНТ.

Після смерти кн. Кирила, претендентом до царського престолу став 21-літний його син Володимир. Чи він буде такий як батько, чи щасливіший, це виявить будучність.

Фотоґрафічний апарат детективом.

У Римі відбувся цього місяця міжнародній конґрес кримінологів. Підчас цього конґресу один з учасників виголосив реферат п. н. „Світлини в новітній криміналістиці“. У своїм рефераті подав той учасник конгресу не лиш ріжні дані, наскрізь професійні, але обговорив теж події, в яких світлина, зовсім несподівано, мала вирішний вплив на хід слідства.

Мікросвітлина волосу.

В 1902 р. знайшли в малім вестфальськім селі трупа молодої дівчинки, яку вбив хтось по вандальськи. Єдиним слідом, що його поліція дістала в руки, був сивий волос, який знайшли на суконці дівчинки. Поліція здогадувалася, що той волос походить із бороди старшого мужчини і в тому теж напрямі повела слідство й арештувала одного зі селян, який не мав ніякого алібі, хоч не признавався до злочину.

Тому, що інші познаки промовляли в некористь арештованого, поліція чимраз більше закріпила здогади про його вину. Все таки знайдений волос переслали до Берліна, до інституту судової медицини. В Берліні ствердили на підставі мікрофотоґрафії, що той волос був песячий.

Тоді слідство повели в іншому напрямі. Селянина, якому грозила кара смерти звільнили. Замість нього посадили до вязниці крамаря з недалекого містечка, який мав великого вівчарського пса. Арештований крамар признався до вини.

1000 фунтів за світлину.

Один вуличний фотоґраф зробив на вулиці знимку якійсь парі, яка йшла з великим поспіхом. При цьому фотоґраф запримітив, що згадана пара не була з цього задоволена, що він відфотографував їх. Але він думав, що ішло про якусь романтичну історію та не клав спеціяльної уваги на цю подію.

На другий день фотоґраф довідався з часописів, що в домі, з якого вийшла таємнича пара, виконав хтось у той сам час грабункове вбивство на багатій старій жінці.

Тоді фотоґраф викликав фільму й передав її поліції. На підставі тієї світлини поліція віднайшла таємничу пару ствердила, що саме вона вбила старушку.

Проворний фотоґраф дістав за свою світлину 1000 фунтів стерлінґів нагороди.

Припадкова світлина.

Перед кількома роками в одній елеґантній надморській місцевості трапилася таємнича подія. Два молоді багаті мужчини винайняли човен у пристані та виплили на море. По довшому часі вернувся лиш один із них та заявив, що його товариш впав із щогли до води й затонув. Його тіло не виплило на поверхню води.

По кількох днях знайшли на пляжі трупа нещасного молодця і виявилося, що на голові він мав сліди від удару якимсь тупим предметом. Товариша утопленого арештували під замітом убивства. Здавалося, що його засудять, бо всі обставини складалися в його некористь тимбільше, що оба молоді мужчини любилися в одній і тій самій дівчині.

Щойно щасливий випадок вияснив ситуацію. На одному з кораблів, які минали вітрильник, був аматор-світливець, який зробив знимку з вітрильника. Коли він „викликав“ світлину, виявилося, що світлина змальовувала саме той мент, в якім нещасний молодець летить зі щогли. На побільшеній світлині поліція переконалася, що упадок спричинив удар поперечниці щогли.

Аматор-світливець довідався з часописів, що поліція арештувала здогадного вбивника, переслав світлину до поліції і на цій підставі невинного молодця звільнили.

Українська Нація відповідальна за долю інвалідів Українського Війська! Ціла Нація має обовязок відповідно забезпечити всіх українських інвалідів.

Говорив із королем, заложивши руки в кишені.

Небувалий скандал на королівському англійському дворі.

Англійський король та королева прийняли 24. ц. м. в Букінгемській палаті членів адміністраційної ради міжнародного бюра праці, які саме радили в Льондоні.

Майже 50 осіб представив англійський міністр праці Ернест Бравн королеві й королевій. Король і королева розмовляли підчас конференції з поодинокими делегатами.

Зокрема король довго розмовляв з Жуо, королева випитувала представників Еспанії, Китаю й Чехословаччини про положення у їх державах.

Бритійський уряд улаштив бенкет у честь делегатів. Підчас того бенкету в Букінгемській палаті трапився скандал, який викликав величезні негодування серед усіх прихильників двірської етикети.

Не зважаючи на всі вказівки та поради, що їх дали делеґатам перед авдієнцією, особливо тим, які не визнавалися у двірській етикеті, один із делеґатів Роберт Вот, американський громадянин, розмовляв пять хвилин з королем, заложивши... собі руки в кишені.

Йому давали з усіх боків розпучливі знаки, але Роберт Вот не запримічував їх і не звертав на них найменшої уваги.

З природи і життя.

Космічні промені та метеори.

Походження метеорів, цих великих брил мертвої матерії, що літають у міжпланетних та міжзоряних просторах і попадають часом у нашу атмосферу, де спалюються, даючи нам враження, що впала звізда, — є ще дотепер невідоме.

В останніх днях шведський астроном Аксель Корлін з Люнд подав до відома в астрономічно-науковім журналі свою цікаву теорію про повставання метеорів під впливом т. зв. космічних променів, себто тих таємних променів, що виси́лають у всесвіт ріжні небесні тіла, як сонце, звізди, комети та ін. Рівночасно згаданий вчений піддав у сумнів дотеперішні теорії про повставання метеорів, з яких найбільше відома є теорія про повставання метеорів з відломків двох небесних тіл, що зударилися у своїй мандрівці по своїх безконечних шляхах і розбилися у такій зустрічі-катастрофі.

Також заперечив він теорію російського вченого Всесвітського, що припускав буцім то метеори „родяться" при вибухах вульканів на ріжних планетах, головно на Юпітері.

Нині вчені шукають джерел повставання метеорів та комет у міжзоряних просторах.

Міжзоряні простори.

Ті безконечні простори, що лежать між поодинокими звіздами, не є пустою порожнечою. В них находиться матерія, тільки дуже розріджена у формі газів, космічного пилу, електронів (себто малесеньких частинок атомів, що мають електричні набої) та ін.

Деякі вчені припускали, що метеори можуть повстати в деяких місцях також міжзоряного простору попросту через механічне зліплювання тих маленьких частинок матерії; таке зліплювання булоб наслідком їх взаїмної гравітації (сили притягання), або зударів частинок між собою. Одначе таке повставання метеорів уважає Корлін дуже мало правдоподібним, бо показується, що таким способом брилка матерії подвоїлаб свою масу щойно по міліярдах років, тоді як цілий зоряний світ, до якого належить наше сонце зі своїми планетами, т. зв. Молочна Дорога існує коротше, ніж треба часу, щоб так сформовані метеорити могли повстати.

Чи космічні промені?

Як припускає Корлін причиною повставання метеорів, тих великих брил матерії з космічного пилу і газів є космічні промені. Вони несуть зі собою цілий „дощ" електронів, себто частинок атомів, що мають відємний електричний набій (—). Під дощем тих електронів маленька брилка матерії, яку вони атакують, дістає додатній електричний набій (+) і притягає електростатично інші частинки матерії, через що має змогу побільшити свою масу. Природно, що тоді притягаються тільки частинки з ріжними електричними набоями, додатні з відємними.

Така брилка матерії, що під впливом атаки електричновідємних електронів, що входять у склад космічних променів, стала додатньою задержує свій додатній електричний набій так довго, доки не „насититься", не зневтралізується відємними електронами. З обчислення фізиків виходить, що брилки матерій з більшим ніж 4.7 цм. проміром будуть постійно заряджені додатньою електричністю, бо вони ввесь час є предметом атак космічних променів. Тому такі брилки не можуть, як додатні, лучитися в більші брили, бо тільки тіла наряджені протилежними електричними набоями можуть лучитися.

Згаданий погляд потверджувалаб зериста будова метеорів, в яких поодинокі зерна не мають більше ніж 5—6 цм. проміру. Дальші рахунки астро-фізиків виказують, що до повстання такою дорогою метеору ваги 160 гр. з брилки ваги 1 гр. треба 100 міл. літ, по 10^{11} літ вже буде брила ваги $8,7 \times 10^{13}$ гр., а по 10^{11} роках вже $8,7 \times 10^{18}$ гр., себто тільки, кілько важить велика комета.

Одною з перешкод, які поставлено поважній, зрештою доволі переконливій теорії є спостереження Б. Юнга про т. зв. **фотоелектричну йонізацію.** А саме він вказав, що під впливом світла звізд і мряковин доходить до додатньої йонізації (наелетризування) всіх брилок матерії, наслідком чого вони мусять відпихатися. Одначе Корлін боронить свою теорію тим, що повище явище не є постійне і не діє однаково в ріжних околицях міжзоряних просторів, тому не перешкоджає повставати метеорові чи кометам, згідно з його теорією.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

Як довго діє гормон?

Гормони і лікування гормонами багатьох недуг є тепер дуже „модне" в медицині. І справді відкриття тих таємних субстанцій, що є здобутком останніх літ, причинилося значно до можливости вилікування ріжних недуг, що повстають від розладів, коли організм витворює неправильно гормони чи коли зовсім бракує в організмі недужої людини. Гормонові ліки витворюють тепер або через витяги гормонів із тваринних гормонотворчих залоз (напр. інсуліни, що потрібна конче для вдержання життя і недужих на цукрову недугу), або т. зв. синтетично, складаючи штучно гормон з хемічних первнів, що можливе тільки тоді, коли хемічний склад даного гормону є докладно відомий. Лікарі подають звичайно недужому гормони у підшкірних чи домязевих впорскуваннях, бо тоді вони діють найсильніше. Звичайно гормональні препарати дуже дорогі, тому лікування ними доволі дороге

У цім році два німецькі вчені Брок і Друкрей перевели цікаві досліди над тим, як довго діє одноразова давка гормону. Вони подавали щурам-самицям позбавленим жіночих полових заліз-яєчників гормон фоллікуліну, який саме надає самичкам їхні прикмети самичок. Згадані дослідники подавали гормон в малих мішочках з тонкого колльодію. Одним щурам подавали згаданий гормон у розчині оливи, іншим у формі кришталиків. Показалося, що вплив гормону на тварини в олиянім розчині тревав тільки 4—6 днів, а в кришталиках діяв коло 14 місяців(!), а його активність зникала дуже поволі. Згадані дослідники виясюють це цікаве явище тим, що кристалічний гормон майже не розпускається у воді і тому організм розпускає його поволі і поступнево, зате гормон в оливі організм втягає звідти, де його впорскнули дуже скоро і скоро його розкладає на нечинні хемічні сполуки.

Б. Г—ий.

З ріжних ділянок життя.

КОНТРОЛЯ ШЛЮБІВ У НЮЙОРКУ.

Від 1. липня н. р. набрав сили у стейті Ню Йорк в Півн. Америці закон, що всі кандидати до подружжя мусять виказатися свідоцтвом, що не хорують на сифіліс. Законодавці сподіваються, що така контроля, що змушуватиме сифілітиків лікуватися, зменшить число недужих дітей, яких число в тому стейті доходить до 13 тисяч річно, з чого коло 50 прц. приходить на світ неживих.

НАСЕЛЕННЯ ЗЕМНОЇ КУЛІ.

Німецький Статистичний уряд обрахував, що в 1936 р. на нашій земній кулі жило 2116 міліонів людей. Пересічно на 1 км² суходолу припадало 16 мешканців. Коло половини всіх мешканців Землі мешкає в Азії, четвертина в Европі, в обох Америках восьма частина. В поодиноких державах (з кольоніями) живе в міліонах: Англія 516, — Китай 437, — СССР 171, — Злуч. Держави П. А. 144, — Франція 111, — Японія 99, — Голяндія 73, — Німеччина 68, — Італія 51, — Бразилія 42, — Польща 34, — Еспанія 25, — Бельгія 23, — Португалія 16.

ДОЩЕВА ВОДА В ГОРОДІ.

Вже здавна огородники помітили, що підливання городових рослин дощівкою впливає на їх ріст ліпше, ніж водотягової водою. Причиною тут більша кількість азоту в дощевій воді; цей первень є одним з найважніших відживних чинників, з яких будує ростина своє тіло.

В одній з англійських досвідних фарм обрахували, що 1 гектар поля дістав підчас року з дощевої води, 3 кг. азоту, з його 70 прц. як амоняку, а 30 у формі хемічних сполук азотинів.

НЕВИДНІ ЛІТАКИ.

В Англії пробують витворювати деякі складові частини літака із штучної живиці. Уживання того матеріялу далоб змогу витворювати невидні літаки, яких майже не можна булоб спостерегти підчас лету. Проби будови таких літаків були вже підчас світової війни, але тоді вони не дали бажаних вислідів.

НОВИЙ ОСТРІВ НА КАСПІЮ.

На Каспійському Морі появився новий острівець довгий на 35 м., широкий на 25 м. Він лежить на лінії Баку—Красноводськ у віддалі 2 км. від східного берега моря. Острів правдоподібно вульканічного походження; це потверджувалоб явище, що в кількох місцях острову з його поверхні видобувається ґаз.

НОВИЙ РЕКОРД ЛЕТУ.

Французький рекорд довготи лету з 1932 р. безперервного лету літаком на 6587 км. побили недавно японці, яких рекордових летун перелетів без перерви, не побираючи навіть палива підчас дороги 11,600 км. в часі 68 годин 26 мінут.

ТИМОЛЬ ШКІДЛИВИЙ.

Деякі фабрики паст до зубів вживають до їх виробу м. ін. хемічними субстанціями тимолю. Деякі лікарі вже давно підозрівали, що тимоль впроваджуваний довший час до уст навіть у таких малих давках як у зубній пасті, шкодить організмові людини, ушкоджуючи борлакову залозу. Тепер те підозріння потвердили випадки занедужань після довготривалого вжитку пасти з тимолем. Тому треба оминати такі пасти.

Нові користи з фотоклітини.

До найбільших чудес сьогоднішньої техніки належить електрично-світляний прилад, званий клітина фотоелектрична. Є це мала комірка із шпариною, куди впадає світло і падаючи до комірки, де находяться спеціяльні хемічні субстанції дуже вражливі на світло, викликує там електричний струм, якого сила залежна від сили світла. Цей прилад щораз частіше вживаний у сучасному житті. Ось нпр. недавно у деяких німецьких містах вжили фото-клітини до самочинного влучування нпр. вуличного електричного освітлення, залежного від сили денного світла. В інших випадках фотоклітина служить до обсервації ступня прозорости ріжних рідин та чистоти повітря, що має велике значіння, бо нпр. та клітина може виказати в повітрі найслабший навіть слід диму, що дозволяє гасити пожежу відразу. Також деякі найновіші моделі апаратів фотографічних мають вбудовані фотоелектричні клітини, що вказують фотографуючому докладно якість освітлення фотографованого предмету і дають йому змогу докладно означити час насвітлення фотографічної болони.

РАКИ ВИМИРАЮТЬ.

Як ствердили досліди природників европейські раки щораз більше вимирають. Це явище обсервують природники вже від 1870 р. Причиною постійного зменшування числа цих мешканців наших річок є заразлива недуга. Досліди німецьких і шведських учених виказали, що причиною тієї недуги є мікроскопійно малий грибок з латинською назвою „афаноміцес астаці", що вдирається до тіла рака і займає там його мозок, нирки та мязи. В тих органах грибок дуже сильно розростається і згодом грибня виростає недужим ракам наверх тіла через очі або поміж перстенями їх твердого панциря.

Цікаве, що не всі роди раків однаково податні на ту недугу. Це має дуже важне значіння для годівлі рака, бо коли дальші досліди це потвердять, тоді природники доручать до годівлі рака невразливого на згаданого галапаса. До того часу вчені поручають годівельникам провадити годівлю раків у малих збірниках води, де контроля їх легша. У великих збірниках води є небезпека, що раки можуть заразитися злющим грибком, куди більша, бо там нелегко контролювати їх здоровля.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківщині.

Нині вирішать у Відні

південні кордони Карпатської України та Словаччини.

ПРЕМ'ЄРИ, МІНІСТРИ ТА ДИПЛЬОМАТИ ВЖЕ ЗІХАЛИСЬ ДО ВІДНЯ.

Арбітри вестимуть переговори у Відні у колишній цісарській палаті — Бельведері. Мін. Рібентроп виїхав у вівторок рано з Оберзальцбургу, де конферував з Гітлером. У середу рано приїхав він з Мінхену до Відня. До Відня приїхав також прем. Герінг. (Урядові кола твердять, що візита марш. Герінга має приватний характер) та правний дорадник уряду закордонних справ Німеччини, міністеріяльний директор Гавс. Приїзд мадярської делегації заповіли на вівторок вечором. Вона приїхала поїздом з Будапешту.

Чеська, карпатоукраїнська та словацька делегація приїхала в середу рано. Також у середу рано в 9-ій годині приїхав до Відня мін. Чіяно.

Конференція розпочалася у середу в 11-ій год. рано; сподіються, що рішення прийде вже в середу вечором.

Посли Італії — Вінчі та Німеччини — Ердманнсдорф, приїдуть до Відня тим самим поїздом, що мін. Каня.

ПРОГРАМА ВІДЕНСЬКИХ НАРАД.

Як інформують з міродатних кол, мін. Рібентроп переведе у середу конференцію з італійськими делегатами, опісля відпоручники німецького й італійського уряду переведуть вступні переговори зі всіми заінтересованими державами, щойно тоді арбітражний суд видасть остаточне рішення про мадярські домагання. Сподіються, що арбітри видадуть свою постанову вже в середу вечором, найпізніше в четвер перед полуднем.

Безпосередньо по рішенні арбітражу, заапробують це рішення формально відпоручники чеського, словацького, закарпатського та мадярського уряду.

На основі новіших інформацій ПАТ повідомляє, що

у середу в 16-ій годині розпічнуть арбітри конференцію, на якій остаточно вирішать справу мадярських ревіндикацій.

У 18-ій год. підпишуть у приявності репортерів постанову роземного суду та додаткового протоколу.

В 11-ій годині у Бельведері перед арбітражним судом представили своє становище делегації Карпатської України, Словаччини та Мадярщини.

МІН. РІБЕНТРОП ТА ЧІЯНО ВЖЕ НАМІТИЛИ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКО-МАДЯРСЬКИЙ КОРДОН?

З поінформованих дипльоматичних кол у Римі подають, що у безпосередніх переговорах мін. Рібентропа з гр. Чіяно, ці два державні мужі вже намітили майбутній кордон між Чехо-Словаччиною та Мадярщиною.

—o—

На якій площині розглянуть у Відні справу Карпатської України?

АРБІТРАЖ ВИЗНАЧИТЬ ЛИШЕ ДЕРЖАВНІ ГРАНИЦІ ЗГІДНІ З НАЦІОНАЛЬНИМИ.

У політичних колах Берліна панує загальне переконання, що арбітраж обмежиться виключно до визначення строго-етнографічних кордонів Карп. України і Словаччини з Мадярщиною.

У дальших переговорах можуть висунутися господарські та політичні питання на Карпатській Україні, але ці квестії вирішать опісля двосторонні розмови між Будапештом та Прагою.

Отже, на думку берлінських політичних чинників не може бути мови про те, щоби вповні заспокоїти мадярські ревіндикаційні домагання.

АРБІТРАЖ НЕ РІШАТИМЕ ПРО ДОЛЮ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ?

„Льокаль Анцайґер" підкреслює, що засадничо населенню Карпатської України прислуговує право самовизначення, але цю справу відложать на дальший плян.

У льондонських політичних колах також панує переконання, що арбітраж не рішатиме справи мадярських ревіндикацій на Закарпатті, але, на їхню думку, це не значить, щоб Німеччина відступила від засади етнографічного визначення нових кордонів. Кружать у Льондоні поголоски, що Німеччина думає звернути на Карпатську Україну поважну кількість українських еміґрантів.

НІМЕЧЧИНА НЕ ДОПУСКАЄ МОЖЛИВОСТИ ПЛЕБІСЦИТУ.

У льондонських політичних колах переконані, що Мадярщині арбітражний суд признає лиш етнографічні території у Словаччині, без Братислави. Разом дістане Мадярщина коло 11.000 квадратних кільометрів та коло міліона населення.

БРАТИСЛАВА МАБУТЬ ЛИШИТЬСЯ ПРИ СЛОВАЧЧИНІ, АЛЕ ЯК ВІЛЬНЕ МІСТО З ВЛАСНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ,

у склад якої увійдуть місцеві словаки, німці та мадяри.

Арбітраж виключає можливість плебісциту, згідно зі становищем Німеччини.

Міністр внутрішних справ Карпатської України закрив три москвофільські організації.

Покликуючись на закон про охорону ладу в державі, міністр внутрішних справ Карпатської України постановив: З огляду на ворожі й демонстраційні виступи чужих елементів, що скривалися під фірмою істнуючих легально організацій, розвязано організації: „Русскую Народню Раду", „Орелъ" і „Русскую Національную Гарду" („Чорнъя Рубашки").

У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ ЗАКРИТО МОСКВОФІЛЬСЬКІ ЧАСОПИСИ.

Карпатоукраїнське міністерство внутрішних справ закрило москвофільські часописи: „Наш Путь", „Русскій Вѣстник" та „Русскую Правду"

Ліквідація масонських льож у Карпатській Україні.

Міністер внутрішніх справ Карпатської України видав декрет, яким закониває всі масонські льожі на території автономної держави.

Італія умиває руки...

„Парі Суар" приносить інформацію з Риму про те, що погляд Німеччини у карпато-українській справі не тільки не захитав вісю Берлін-Рим, а навпаки — ще змінив її. Міністрові Рібентропові вдалося переконати Мусолінія, що мадярський кордон у Карпатах був би перекресленням засад мінхенської конференції, а в дальшій перспективі приніс би нові небезпеки з огляду на становище Румунії та Югославії, які дивляться на всі збільшення Мадярщини з підозрінням та гнівом. Саме арґумент про становище Югославії мав бути для Італії, якій залежить на добрих відносинах з Білгородом, дуже переконливий та рішаючий. **Тепер відповідальні італійські кола заперечують, немов би Італія колинебудь урядово промовляла за мадярським кордоном у Карпатах.**

—o—

Француз про Карпатську Україну.

Кореспондент париського „Парі Міді" з Праги пише м. ін.: „Ужгород — столиця Підкарпатської Руси. Пятнацять днів тому, уряд, що мав характер майже російсько-антикомуністичний — брав владу у свої руки. Цей уряд змагав до порозуміння з Польщею та Мадярщиною. Одначе цей уряд мусів уступити. Сьогодні вулиці Ужгороду прибрані жовто-блакитними прапорами. Барви жовта і блакитна? Що це знову? Отож це українські барви. О. Волошин, український священик, має владу в Ужгороді. Хто стоїть за ним? За ним стоять німці. За ним стоїть Розенберг, який писав: „Українська пшениця та донецький басейн, до яких треба ще докинути нафту в Петрівську та в Баку — це господарське майбуття Німеччини".

—o—

РЕДАКТОР ІВАН РОГАЧ В УЖГОРОДІ.

До Ужгороду вернувся 31. м. м. редактор Іван Рогач, який їздив за кордон у справах Карпатської України.

—o—

МОНОПАРТІЯ В РУМУНІЇ.

У Румунії йдуть приготування до організації „національного фронту", що мав би характер монопартії, опертої на професійних спілках та інших суспільних організаціях. „Фронтом" кермувалаб директорія. Його статут опрацьовує окрема комісія. До „Фронту" намагаються притягнути молодих політиків, які гуртувалися довкола національно-селянської та ліберальної партії (Манію, Братіяну, Юніян, Вайда Воєвод), але вони ставляться з великою резервою.

—o—

ІТАЛІЯ ЗАБИРАЄ ВІЙСЬКОВІ ВІДДІЛИ ЗІ ШАНГАЮ.

Італія повідомила Японію, що рішила відкликати зі Шангаю війська, які туди вислала підчас японсько-китайського конфлікту, щоб берегли ладу в міжнародній концесії.

—oo—

НОВІ БИТІЙСЬКІ МІНІСТРИ.

Льорд Рансімен став льордом-президентом тайної королівської ради, сер Андерзен — льордом-сторожем тайної печати.

ВИСЛІД КОМУНАЛЬНИХ ВИБОРІВ В АНГЛІЇ.

У вівторок відбулись комунальні вибори у 379-ох англійських містах. В 2. годині вночі опубліковано такі вислідн:

Консервативні зискали 57 мандатів, втратили 34, лібералн зискали 14, втратили 16, лейбуристи зискали 63, втратили 79, незалежні зискали 40, втратили 41.

—o—

БРИТІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ВИБИРАЄТЬСЯ З ОФІЦІЙНОЮ ВІЗИТОЮ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Як подає льондонський „Дейлі Геральд", британський король Юрій VI повідомив письменно през. Рузвельта, що приймає його запрошення до Вашингтону. Король з королевою виїде туди на 3 дні з Канади.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Нове розмежування між Польщею та Чехо-Словаччиною.

У Празі оголошено спільний польсько-чеський офіційний комунікат такого змісту:

Ноти з 30. вересня і 1. жовтня залишили кілька нерозвязаних питань — вирішити їх мало безпосереднє порозуміння між обома державами.

1. листопада покінчились переговори між мін. Хвальковським і послом Папе. Нова виміна нот дефінітивно вирішила новий кордон. Мішані делімітаційні комісії визначать його в терені — на Шлеську до 15. ц. м., у Словаччині до 30. ц. м.

ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКИЙ КОРДОН.

Новий кордон переходить у загальному ось як: Від давнього кордону коло міста Вежбіца, на схід від Грушова, здовж озер в околиці Германіц на південь, обіймає Міхалковіце і залізницю Волковіце Острова, через перехрестя шляхів під Войковіцами, здовж рік Моцини і Моравки, через верх Великий Полом, на схід обіймаючи залізницю Яблонків-Звардонь. Чадца лишиться по чеському боці. 5 і пів км. на південь від Звардоня новий кордон лучиться з давнім.

ПОЛЬСЬКО-СЛОВАЦЬКИЙ КОРДОН

У Татрах новий кордон буде йти вододілом спишської Яворини від Рисів через провал Польський Гребінь та верхи Ледовий і Баранячі Роги, дальше на північ і в околиці Бриї получиться з дотеперішнім кордоном.

У Недзіци Польща дістане шосу, яка йде здовж Дунайця.

В околиці Жегестова новий кордон обійме словацьку енкляву т. зв. Лопату Малу.

Їх відкрив голова дир. С. Герасимович. Опісля ред. Ст. Волинець виголосив реферат, ред. О. Бабій поділився своїми споминами про чортківський пролом, а ред. Я. Заремба деклямував власні поезії. Сходини скінчилися відспіванням національного гимну.

В Т-ВІ „ЗОРЯ".

У вечерть виповненій домівці Т-ва „Зоря" відбулася святочна 1. листопадова академія, на яку склались хорові продукції ремісничого хору під проводом студ. К. Ципенди, спомин ред. П. Сагайдачного, деклямації: 8-літньої Л. Макарушківної, З. Тригука та А. Ганишівної і виступ скрипака п. Н. при акомпаніяменті І. Клевяківної. Академія закінчилася відспіванням національного гимну.

1-листопадове свято у Львові.

АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА У ХРАМІ СВ. ЮРА.

У вівторок 1. ц. м. в 9. год. рано в архикатедральнім храмі св. Юра **Преосвященний Кир Іван відправив в асисті о. мітр. О. Базюка, о. прал. Л. Куницького, крил. о. Ю. Дзеровича і В. Лаби та інших членів Капітули торжественну архиєрейську Службу Божу** в намірениі українського народу. Високопатріотичну проповідь виголосив підчас Служби Божої **о. д-р І. Гриньох**, який передав теж усім вірним архиєрейське благословення від Митрополита Кир Андрея. На почесних місцях бачили ми представників кол. уряду ЗНРУ, з през. **д-ром Костем Левицьким** на чолі, представників усіх наших центральних установ та організацій і б. комбатантів. Архикатедральний храм і ціле подвіря перед храмом виповнили вщерть маси народу, які заносили горячі молитви до Всевишнього, щоб дав кращу долю українському народові. Величаве богослуження, закінчене многоліттям для Папи Пія XI, Митрополита Кир Андрея та українського народу, прегарний спів святоюрського хору під орудою дир. І. Охримовича і благальна пісня „Боже Великий" та „О, спомагай нас" на закінчення Служби Божої залишили на присутніх незатерте враження. Обєднані духом виходили повагом маси народу на велику площу св. Юра в год. 11-ій передполуднем, де саме тоді надїхав відділ кінної поліції.

МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

Появу кінної поліції привитали молоді учасники свята окликами: „Хай живе Україна!" „Слава Україні!" і т. п. Ніяких протипольських окликів не було. Одночасно почав формуватись спонтанно похід з молодих учасників, що його розігнала кінна та піша поліція при вул. Міцкевича. Багато осіб поліція потурбувала і не допустила маніфестаційного походу до міста.

ЩО ПИШЕ ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО 1. ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО У ЛЬВОВІ?

„Дзєннік Польскі" з 3. ц. м. (ч. 303) пише: „Українці, бажаючи уладити демонстрацію з нагоди замаху на Львів у 1918 р., зорганізували вчора панахиду, на яку прийшло до катедри св. Юра коло 1500 осіб. По богослуженні вирушив у напрямі міста похід, при чому учасники почали співати український національний гимн та кидали протипольські оклики. Поліція похід розігнала, а частина учасників дісталася до Ринку, де вибила кілька шиб".

* * *

Слід згадати, що це не була панахида, лише Служба Божа і що учасників свята було найменше 5.000 осіб.

Ендецьке „Слово Народове" з 2. ц. м. (ч. 313) у статті п. н. „Спроби українських демонстрацій у Львові" пише:

„Вчора по жалібнім (??) богослуженні у святоюрській катедрі ріжні українські елементи намагалися зорганізувати маніфестаційний похід у напрямі міста. Ці спроби стрінулися з негайною інтервенцією поліції, що розігнала похід, який формувався. Підчас того, як розганяли похід, з юрби українських маніфестантів падали оклики проти поліції і проти „ляхів". Хоч похід розігнано, нечисленні гуртки українців дісталися до середини міста, де намагались обєднати більше учасників у деяких точках, між іншим теж на пл. Марійській. Одначе зосереджена поліція в середмістю ліквідувала якєсті всі цього роду спроби. Одна з таких груп з пл. св. Юра дісталася до Ринку. Члени цієї групи кинули кільканадцять каменів на ратуш, вибиваючи у двох вікнах кілька шиб. Сімох учасників цієї демонстрації на Ринку („каменярів" — по термінольогії „С. Н.") арештовано. Між арештованими є один гімназійний ученик.

Вечором менш-більш коло год. 21-ої завважено в кількох точках міста нечисленні українські „боївки", що нападали виключно на академиків поляків. І так на вул. Фридрихів (біля поштового уряду) в год. 20.45 українська боївка, зложена з пятьох осіб, побила до втрати свідомости студента техніки з II. р. хемії Здзіслава Шмаля. Побитого по перевязанні ран відвезено дорожкою на стацію ратункового поготівля. Подібна боївка напала в год. 21.30 при вул. Пелчинській біля трамваєвої ремізи на двох студентів політехніки: Маріяна Козубу з І. року сухопутньої інжинерії та Юрія Бранського з II. року механічного виділу. Обох студентів важко побито. Одного з них (Козубу) каретка ратункового поготівля відвезла непритомного до шпиталю.

Третій такий випадок трапився в тому часі на вул. Яблоновських, на розі вул. Бальцера, де українська боївка напала на студента І. року механічного виділу політехніки Юліяна Єнджейовського, якому напасники завдали дві глибокі рани в голову.

В усіх випадках побито студентів, які ходили в „академіцкіх шапках".

* * *

Тут треба зазначити, що підчас української маніфестації ні на пл. св. Юра ні підчас походу вул. Міцкевича не впав ні разу оклик проти „ляхів". „Хвіля" з 2. ц. м. пише, що в ратуші вибито лише три шиби. Одночасно „Хвіля" подає, що вшехпольська молодь уладила протиукраїнську демонстрацію і повибивала шиби в українським крамницях при вул. Л. Сапіги, де між іншим здемолювала зовсім крамницю „Фортуни Нової". Про ці протиукраїнські демонстрації у Львові, про вибивання вікон в українських крамницях та про знищення крамниці „Фортуни Нової" ні ендецьке „Слово Народове" ні проурядовий „Дзєннік Польскі" не згадують ні словечком.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В „МОЛОДІЙ ГРОМАДІ".

Т-во „Молода Громада" у Львові вшанувала 20-ліття листопадових роковин святочною академією, що відбулася в 12-ій год. вполудне в домівці Т-ва, яку виповнили вщерть члени Т-ва. Академію відкрив голова **інж. А. Палій** короткою промовою, після чого **інж. І. Ольховий** виголосив доволі довгий реферат про листопадові роковини і наші завдання. Зчерги хор „Бандуриста" під проводом дир. Плешкевича відспівав кілька стрілецьких пісень. Академія скінчилася відспіванням національного гимну.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ УНДО.

Як щороку, святочні сходини членів УНДО в роковини 1. листопада відбулись і цього року (у вівторок 1. ц. м. в год. 1-ій пополудні в домівці Пасаж Гавсмана 6). Святочні сходини відкрив голова УНДО **В. Мудрий**, після чого короткий реферат виголосив секретар УНДО **пос. д-р Ф. Свістель**. Святочні сходини закінчилися відспіванням національного гимну.

СХОДИНИ Ф. Н. Є.

В год. 7-ій вечором відбулися святочні сходини членів ФНЄ при вул. Валовій ч. 4., що

Наслідник Бліхера.

Далекосхідню армію СССР поділено тепер на дві: першу і другу. Командантом першої Штерн (жид), другої — Конєв. Штерн є близьким співробітником політичного комісаря далекосхідної армії Мехліса — йому мабуть завдячує свою карієру.

БЛІХЕРА ВИВЕЗЛИ ДО МОСКВИ?

З Кореї наспіла до Токіо вістка, що арештованого марш. Бліхера вивезли зі Свердловська до Москви, бо старшини далекосхідної армії намагались увільнити його.

—o—

НОВИЙ ІНЦИДЕНТ НА СОВІТСЬКО-МАНДЖУРСЬКОМУ КОРДОНІ.

Відділ совітської кінної патрулі переїхав у вівторок 1. ц. м. совітсько-манджурський кордон недалеко стації Манчулі та обстріляв японського старшину і двох вояків. Уряд Японії і Манджуко склали енергійні протести.

—o—

НОВИЙ УСТРІЙ КИТАЮ

Японський щоденник „Гочі-Шімбун" повідомляє, що в Нанкіні радить комісія пекінського і нанкінського уряду над новим політичним устроєм Китаю. Китай буде федеративною державою, зложеною з північного, середущого і полудневого Китаю та Внутрішньої Монголії з центральним урядом на чолі. Новий політичний устрій Китаю оголосять в Нанкіні 6. ц. м. Він матиме протикомуністичний і протикуомінтанівський характер.

—o—

ПОЛЯКІВ У ДАНЦІГУ ЗВІЛЬНЕНО ВІД ОБОВЯЗКОВОЇ СЛУЖБИ В ПОЛІЦІЇ.

АТЕ повідомляє: Громадяни Данцігу у віці 18—26 літ, покликані до служби у відділах безпеки, будуть звільнені від цієї служби, якщо заявлять, що вони поляки.

—o—

ЗМІНИ У ФРАНЦУСЬКОМУ УРЯДІ.

Після 2-денних нарад французького уряду, міністер скарбу Маршандо обняв ресорт справедливости, міністер справедливости Рено став міністром скарбу.

ДИМІСІЯ ДВОХ ВИСОКИХ ДОСТОЙНИКІВ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

Гітлер звільнив від 31. жовтня ген. Бека зі становища шефа генер. штабу та ген. фон Рундштетера. Оба ґенерали самі зложили прохання димісії.

ЮГОСЛАВІЯ ЗВЕРТАЄ БОЛГАРІЇ ЗЕМЛІ ЗАСЕЛЕНІ БОЛГАРАМИ.

На югославянсько-болгарському пограниччі стрінулись премієри обох держав. У висліді наради рішено, що Болгарія дістане частину території, яку дістала Югославія на основі договору в Неї.

НАРАДА МІН. ЧІЯНА З МАРШ. ГЕРІНГОМ.

Італійський міністер закордонних справ Чіяно відбув по приїзді до Відня довшу нараду з марш. Герінгом, опісля з мін. Рібентропом. З черги оба міністри поїхали до Бельведеру, де відбуваються наради у справі мадярсько-чеського кордону.

Загроза загального страйку в Палестині.

З Єрусалиму подають, що вибух там страйк автобусів, таксівок та інших засобів льокомоції, які є власністю арабів. Страйк цей ухвалили арабські політичні організації; є це тільки вступ до генерального страйку, що його проклямують на знак протесту проти постанови англійської мандатової влади, що всі власники авт та мотоциклів мусять викупити нові дозволи на їзду. Якщо англійська влада не скасує цієї постанови, у найближчих днях вибухне в Палестині загальний страйк, як це було від квітня до жовтня 1936. р.

АРАБИ НЕ РЕЄСТРУЮТЬСЯ.

Англійська влада видала недавно постанову, що кожний робітник-араб, що має понад 16 років, мусить зголоситись до спеціяльної реєстрації. Досі не зголосився ні один.

Провід арабського визвольного руху видав наказ, щоб усі араби збойкотували цю постанову влади та загрозив, що кожний араб, який зголоситься до цієї реєстрації, згине від кулі арабського націоналіста.

ВИНЯТКОВИЙ СТАН У ЯФФІ.

У Яффі проголосили винятковий стан. До міста ввійшов відділ арабського війська та перевів ревізію у арабських домах.

ЗНОВУ ПОЯВИЛИСЬ АРАБСЬКІ ПАРТИЗАНИ У СТАРІЙ ДІЛЬНИЦІ ЄРУСАЛИМУ.

Як подають з Єрусалиму, коли тільки зі старої дільниці Єрусалиму відступили англійські військові частини, появились там відділи арабських партизанів. Усі брами, що ведуть до старої дільниці Єрусалиму, підлягають контролі єрусалимської поліції; отже англійська мандатова влада стоїть тепер перед загадкою, як могли арабські партизани вдертися до старої дільниці. Поліція шукає тайних проходів зізовні, але досі нічого не знайшла.

БРИТІЙСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ В ПАЛЕСТИНІ.

Відповідаючи на інтерпеляції у палаті громад, мін. Мекдональд заявив, що залогу Палестини підвищено до 18-ох курінів піхоти, 2-ох полків кінноти, куріня гавбиць та відділу панцирних самоходів. Крім того скріплюють поліцію.

Британське командування дістало необхідні повновласти, щоб привернути лад.

Уряд розглядає тепер звіт деміліітаційної комісії.

ЗІ ЩОДЕННОЇ ХРОНІКИ.

У вівторок не було в Палестині більших інцидентів. У ріжних частинах краю згинуло 5-ох арабських повстанців, та пятьох ранено. У Єрусалимі араби підпалили фабрику; влада постановила дальше утримувати винятковий стан. У висліді ревізій у Яффі арештували 20-ох арабів, так що в цьому тижні арештували вже разом 500 арабів. У відповідь на це в цілій Палестині триває окупаційний страйк.

Англійські війська ведуть дальше пацифікаційну акцію в арабських селах та висаджують у повітря арабські доми.

БРИТІЙСЬКИЙ АДМІРАЛ У ЄРУСАЛИМІ.

Адмірал сер Дуґляс Пунд, начальник середземноморської британської фльоти, якого адміральський корабель „Васпліте" стоїть на якорі у Гайфі, прибув до Єрусалиму, де відбув конференцію з в. комісарем.

— **Велика самоходова катастрофа у Львові.** У вівторок 1. ц. м. в год. 2-ій пополудні зударилось вантажне авто на перехрестю вулиць Словацького і Коперника з особовим автом і відкинуло його кільканацять метрів на хідник, де був оживлений рух. До шпиталю відвезли пять важко ранених осіб: лікаря кардіографа д-ра Г. Вебера, його жінку, 56-літню Р. Ваксову, 30-літню А. Райшерову та невідому жінку. Шестій жертві катастрофи, невідомому мужчині перевязано рани на місці катастрофи. Шофера вантажного авта Г. Орхоновича арештувала поліція. Оба авта заґаражовано. Влада веде слідство.

— **Вбивство і самогубство в корчах.** У вівторок 1. ц. м. передполуднем мешканці Пасік на Горішнім Личакові знайшли в корчах недалеко вежі водопроводів тіла 19-літньої Михайлини Шидляківної і 25-літнього Мечислава Букати з Маєрівки. Здогадуються, що Буката застрілив молоду дівчину і сам скінчив самогубством. Слідство виявило, що Буката має на своїй совісти смерть Михайлини Худої, доглядачки з військового шпиталю. М. Худа за намовою Букати замешкала з ним перед трьома роками і привела на світ нешлюбну дитину, що померла. Перед трьома місяцями М. Худа отроїлась. Кружляли поголоски, що Буката намовив свою любку до самогубства. Перед трьома тижнями Буката познайомився з молодою недосвідченою М. Шидляківною з Пасік, яка залюбилась у безробітнім донжуані з Маєрівки, караним уже судово. Шидляківна не слухала осторог ні батьків ні братів і ходила потайки на стрічі з Букатою, які закінчилися для неї трагічно. Тіла обоїх відвезено до інституту судової медицини.

Японія виповідає вашинґтонський договір.

Маніфест до японського народу.

Японський щоденник „Міяко Шімбун" повідомляє, що Японія в найближчому часі задумує виповісти договір 9-ох держав тому, що він не відповідає теперішньому положенню в Китаю. Китай буде тепер третім членом протикомуністичного бльоку на Далекому Сході, що складається з Японії і Манджу-ко. Японія зірвала в середу 2. ц. м. остаточно всі звязки з Лігою Націй і зміцнила вісь проти комінтерну. В середу 2. ц. м. прибічна рада у присутности цісаря Гірогіто одноголосно затвердила рішення уряду того змісту, що Японія не буде брати ніякої участи в позаполітичній діяльности Ліги Націй. На цьому засіданні міністр війни зясував хід воєнної акції проти китайських комуністичних військ у провінції Шансі. Опісля цісар приняв на авдієнції кн. Коно, який зреферував йому маніфест уряду до японського народу. Премієр кн. Коно відчитає маніфест у радіо в четвер 3. ц.м.

—o—

НОВИНКИ.

— **Конфіската „Діла".** Першолистопадове (243.) число „Діла" підпало конфіскаті за цілу передову статтю през. д-ра К. Левицького, за один уступ зі спомину І. Давидова п. н. „Конференція у справі українсько-польського мира", за вістку „Таймса" про мадярську пропаґанду, за одну вістку з судової салі в Перемишлі та за одну новинку з Берліна.

— **Третій з циклю ювилейних концертів** з нагоди 30-ліття композиторської діяльности Василя Барвінського відбудеться заходом СУПРОМ-у 5. листопада (субота) в малій салі Лисенка. У програмі фортепіянові твори. Виконавець: **Роман Савицький**, піяніст. — Білети можна дістати в Союзнім Базарі, в день концерту при касі. 2200

— **З якнайкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 1430 ꟷ3—?

— **Українські авдиції** із закордонних радієвих стацій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп", Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду.

— **Найкраще** вшиті мужеські сорочки з краєвих і заграничних матеріялів дістанете в кооп. Базар, Львів, Руська ч. 3. 2254

— **Виклад проф. В. Сімовича в Перемишлі.** Заходами Т-ва „Учит. Громада" і Т-ва ім. П. Могили відбудеться в суботу 5. листопада ц. р. в год. 17-ій у салі „Української Бесіди" в Перемишлі виклад проф. В. Сімовича п. н. **„Найновіші напрямки в українській літературній мові"**.

— **Служби Божі в наміренні українського народу.** Подаю до відома, що для випрошення Божої помочі для нашого народу відправлятиму кожного четверга год. 7.30 у храмі св. Юра Служби Божі, до участи в яких запрошую. Перша Служба Божа відправиться в четвер 3. листопада ц. р. в год. 7.30 рано. — **о. д-р Іван Гриньох, академічний душпастир.**

— **Шевченко і Белінський.** В четвер 3. ц. м. в год. 6-ій вечором проф. Плятон Лушпинський виголосить реферат на тему: „Шевченко і Белінський" у салі Українського Наукового Інституту у Варшаві при вул. Служевській ч. 7.

— **В „Молодій Громаді"**, дня 3. листопада ц. р. в год. 19-ій прочитає д-р Ілля Витанович реферат на тему: Корпоратизм як проблема суспільно-господарського переустрою. Вступ для членів і уведених ними гостей.

— **Віджива дітей і спеціяльна дієта** буде темою чергового показу „Нової Хати" в четвер, дня 3. ц. м. Пані Гаврих-Костецька покаже страви зі солодкої капусти, сальсесії і телячих залоз. Початок год. 6. Адреса: Ринок ч. 39.

— **Юрій Ігнат**, Львів, бувший ученик школи ім. Шевченка складає 2.50 зол. на віднову хлопячої школи ім. Шевченка і кличе бувших своїх товаришів.

— **„Громадянка" з дати 1. листопада вже вийшла** і є в розпродажі в українських книгарнях і кіосках. Число приносить передову з приводу реактивації „Союзу Українок" п. з. „Продовжуємо нашу роботу"; на сторінці, присвяченій листопадовим роковинам, поезії Уляни Кравченко і Миколи Верховинського та фейлетон: спогад Емілії Желіско; велику статтю Гліба Лазаревського про старі панські садиби в Україні, написану з великим знанням української старовини та надихану любовю до неї; далі спогад Г. Совачевої про Миколу Бенцаля; у відділі „Книжки" находимо рецензії на „Призначення України" Юрія Липи, „Листування Лесі Українки" В. Сімовича і „Голубий Хрест" Валерії Дудкевичевої; вкінці в рубриці „При громадянській роботі" звідомлення з праці українського жіноцтва.

— **Знову ревізії в Рудеччині.** Після ревізій, переведених 23. м. м. серед кооператорів у Рудеччині, 30. жовтня ц. р. над ранком перевела поліція основну ревізію у директора ПСК п. Павла Іванова та службовички ПСК п. Катрі Іванів. У тому самому часі перешукано вже вдруге цього місяця мешкання службовика ПСК п. Петра Семкова без ніяких вислідів. Що спонукує владу безпеки до частих ревізій і то у тих самих людей, годі збагнути.

Спорт.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ СПОРТУ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Недавні політичні зміни в Чехословацькій республиці при одночасних територіяльних пересувах приневолили перевести реорґанізацію спорту в Чехії, Словаччині та на Карпатській Україні. Колишня чесько-словацька Асоціяція обєднувала три союзи: чехословацький, німецький та мадярський. Тепер справа меншинних союзів стала неактуальна, тому чехи ліквідують давню Асоціяцію. В Чехії існуватиме Чесько-Моравський Союз, на Словаччині Словацький Союз і на Карпатській Україні Український Союз. Всі три союзи мабуть створять якийсь надсоюз, покищо невідомо на яких підставах. Спортові аґенди на Карпатській Україні доручили вести відомому спортовому діячеві д-рові Андрієві Маркові. Як відбудеться перехід зі старих організаційних рямок у нові — покищо годі збагнути.

ЗОРЯ — ЛЬОТ 4:1 (2:1).

У змаганнях за мистецтво Б-кляси з дружиною Льоту на Баторівці — перемогла певно львівська Зоря, яка перевищала противника у всіх лініях. У Зорі дуже добре заграв Краєвський, який теж здобув 2 ворітˇ. Крім нього, ворота стріляли: Максимів і Крушельницький. Зоря не використала карного, якого стріляв Балдик.

ҐРАФІКА — СТЕП 4:0 (3:0).

Степ програв свої чергові змагання за мистецтво Б-кляси високо, хоч незаслужено. Степ мав у деяких ментах замітну перевагу, одначе не вмів її використати. На оправдання годиться підкреслити, що Степ грав у сильно ослабленому складі, без одного з найкращих змагунів Литвина і з резервовим воротарем. Суддював добре п. Драбіковський.

ЧЕСЬКА ЛІҐА.

По довгій перерві Чеська Державна Ліґа почала м. неділі знову свої мистецькі стрічі. Вислідн стріч були такі: Славія—Спарта 1:0, Братислава—Кладно 1:1, Шлеська Острава—Лібень 1:1, Батя Злін—Пардубіце 6:2, Пльзень—Находь 5:1, Вікторія Жіжков—Жіденіце 2:2. У табелі веде Спарта перед Кладном та Островою. Деякі дружини виступили в ослаблених складах, тому, що їх змагуни відбувають військову службу. Між іншими підчас мобілізації пішов теж до війська Олесь Бокшай, б. воротар Руси, тепер Славії, який має ступінь поручника.

НІМЕЦЬКИЙ ФУТБОЛ.

Австрія—Вієнна 2:2, Вінер Спортклюб—Адміра 0:0, Рапід—Вакер Нойштадт 2:0, Ґрацер—Вакер Він 2:4, Шальке—Фортуна 0:0, Теніс Борусія—Уніон 1:2, Герта—Берлінер С. Ц. 3:3.

ІТАЛІЙСЬКА ЛІҐА.

Ляціо—Торіно 1:1, Новара—Больонія 1:3, Мілано—Ліворно 2:2, Ліґурія—Барі 1:0, Ювентус—Дженова 1:1, Трієстіна—Амброзіяна 1:2, Люккезе—Наполі 2:2, Модена—Рома 2:0.

МАДЯРСЬКА ЛІҐА.

ФТЦ—Сіркетаксі 6:3, Електромош—Фебус 2:0, Уйпешт—Будафок 2:1, Сольнок—Бочкай 1:0, Сеґед—Гунґарія 1:1.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Четвер 3. XI. год. 7.30 веч. „Галузка розмарину".

Пятниця 4. XI. год. 7.30 веч. „Остання вояка".

Театр Ріжнородностей.

Четвер 3. XI. год. 7.30 веч. „Христя Лисиківна" з Людмилою Щепанською.

Пятниця 4. XI. год. 7.30 веч. „Христя Лисиківна" з Людмилою Щепанською.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЗОЛОЧІВ:
3. XI. Орфей у пеклі.
4. XI. Найвірніший чоловік.
5. XI. На полі крови.
6. XI. Цыркуш у замічку.
7. XI. Лісова пісня.
8. XI. Зоря над Почаєвом.
9. XI. Пригода в Чорчі.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖИДАЧІВ:
5. XI. Дай серцю волю...

Український театр Йосифа Стадника (сеньора).

ТЕРЕБОВЛЯ:
3. XI. Казка старого млина.
4. XI. Гриць.
5. XI. Люди на кризі.
6. XI. Хам.

Потім цей театр до Микулинець і Теребовлі.

КІНА.

АПОЛЬО: „Гегенна".
АТЛЯНТИК: „Баляда бюбоняних".
БАЛТИК: „Фордансерки", Вишкорування польських військ у Заольжі.
ВАНДА: „Двоє з юрби", „Весела чвірка".
ҐРАЖИНА: „Паризянка" з Даніелею Дарье.
ЕВРОПА: „Марко Польо" (Гейрі Купер).
ЕМПІР: „Царівна Сніжинка" Вальта Дізнея.
КАСІНО: „Нага правда" (Ірена Дан, Гейрі Ґрант).
КОПЕРНИК: „Остання бриґада".
МАРУСЕНЬКА: „Друга молодість".
МЕТРО: „Чар Богеми".
МІРАЖ: „Роза" за ост. Жеромського.
МУЗА: „Пан Володийовський".
ПАЛЛАС: „Чардаш" із Севе Сокалем.
ПАНС: „Ти, що в Гострій світиш Брамі".
РАЙ: „Шейхи з Рамоном Новарро.
РІАЛЬТО: „Кохання та слюби жінок".
РОКСІ: „Олімпіяда".
СВІТ: „Чоловік днє", „Коли ж тільки мама".
СТИЛЬОВЕ: „Мыска зьерда Влажека" та ревія.
ТОН: „Морські розбишаки", „Жовтий ...".
УТІХА: „Останній поїзд з обложеного міста" й ревія.
ХИМЕРА: „Лє Габлєнро" (Бебе Лєндаро).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська)
„Греція, Корфу, Дельфи, Атени".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД",
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайм і Син)
„Японія: Токіо, Кіото, Кобе, Осака".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 3. листопада 1938.

7.10 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з плит, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 На і на тих сходи грають, муз. авдиція для вселюдних шкіл, 11.25 Концерт військ. оркестри, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудньова авдиція, 14.00 Концерт ..., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молоддю, 15.15 „Моя донечка говорить неправду", 15.30 Музика з пл., 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Двадцять хвилин у пароті: виток, відчит для лицеальної молоді, 16.35 Форт. твори Ол. Міхаловського, 17.00 Від стежки до автостради, 17.10 Львівський концерт: орх., баритон, 17.50 Пігвін, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Калькуляція продукції молока взимою, Музика з пл., 18.30 Про титули муз. творів, 19.00 Легка і танк. музика, 20.35 Веч. дзвінок, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Наші великі та малі інвестиції, 21.10 Хор, народній квартет, форт., 21.45 „Олешкова" літер. нарис, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Форт. ресітал Фр. Портного, 22.25 Мої подачка з книжками, культ. огляд, 22.35 Літер. вечір Ю. Вандровського, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 до 23.55 Танк. музика (Варшава II.).

Пятниця, 4. листопада 1938.

7.10 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Година господині: Господарські курси, ради, вістки, Легка музика з пл., 11.00 Для шкіл: „Присяга Косцюшка", 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл.,** 14.30 Конфедератська проповідь, фрагмент зі „Спогадів пана Соплиці" Жевуського, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Музика у вик. орх., 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Скрипковий ресітал Юрія Стефана у супр. форт., 17.05 Сучасна Литва, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Музика давніх мистців: Камеральний концерт, орх., флет, скрипка, **П. Пшеничка** віол., 18.30 Театр Уяви: „Срібні лихтарі" Ю. Шанявського, із Ст. Ярачем, 19.00 Розр. концерт: орх., два форт., 20.35 Веч. дзвінок, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт варш. фільгармонії, 22.30 Чи людство деґенерується, 22.40 Музика з пл., 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Популярний концерт із пл. (Варшава II.).

Субота, 5. листопада 1938.

7.00 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добрий день найменшим, оповідання, пісеньки, мельодії, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Орх. музика, 14.45 Господарські та суспільні, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Томко Палюх у країні витрапів", 15.30 Орх. музика, 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літер. хроніка, 16.30 Із забутих пісень: сопран, віол., баритон, форт., 17.00 Богослуження з Гострої Брами у Вильні, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Актуалії, Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, На дністрянськім цвинтарі, Рік 1863, 19.15 „Пішов у жовнірів" розр. концерт: орх., хор рекрутів, пісеньки, саксофон, форт., 20.35 Веч. дзвінок, метеорол. вістки, спорт, програма, 21.00 „Нічна туга" оперетка Ґроте; у перерві „Редактор вугілля" монольог, 22.55 Інформ. авдиція, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Музика з пл. (Варшава I. Рашин)

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 3. листопада 1938.

БЕРЛІН 20.10, 21.00 Танкова музика, БІЛГОРОД 18.00, 21.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.30, 21.00 Цис. муз., 18.30 Концерт хору, 19.10 Словацький і український комунікат, 19.25, 20.00 Орх. концерт, 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 16.00 „Кава по віденськи" весело муз. пополудне, орх., сол., 18.35, 19.00 Весела словно-муз. авд., 19.45 Актуалії, 20.10, 21.00 Веселий вечір, 22.30 Соната на віол. і форт. фіс-моль Пфіцнера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15, 18.30 Камеральні твори, ЛІОН 21.30, 22.00, 23.00 „Бокачіо" оп. Суппе, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Концерт квартету, 22.30 Танк. музика, МІНХЕН 18.20 Пісні наших країв, 20.10, 21.00 „Кохана" оп. Достали, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00, 24.00 Опера, РИМ 17.15 Італ.-бразил. концерт, 20.30 Легка музика, 22.10 „Міс Долляр" муз. фантазія Респіґія, РІГА 16.20 Швайцарські нар. пісні, 17.15 Естонська та лотиська музика, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 19.00 Популярні пісні, ШТРАСБУРҐ 22.45, 23.00 „Намуна" оп. Лєрна, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30, 21.00, 22.00 „Країна усміху" оп. Легара.

Пятниця, 4. листопада 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Розр. муз., 19.45 Веч. гомін, 20.10 Орх., 20.30, 21.00 Бетовенівський концерт, сопран, скрипка, БЕРОМІНСТЕР 20.00, 21.00, 22.00 „Веселі куми з Віндзору" оп. Ніколаї, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт балалайк. орх., 17.25 Форт., 18.05 Циг. музика, 19.10 Комунікат, 19.35, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Популярний концерт із Ґрацу, 17.00 Веселе тирольське оповідання, 19.00 Веселі нар. мельодії, 20.10, 21.00 Вечір віденських мельодій, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Пісні у вик. хорів молоді, 18.30 Дві скрипки та форт., 20.30, 21.00 „Ромео та Джулієта" драма Шекспіра з муз. ілюстр., 22.30 Соната на флет і арфу, МІЛЯНО 17.15, 18.00 Орх. концерт, 19.30 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Форт., 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 Театр Уяви: „Соломяний капелюх" комедія Лабіша, РИМ 17.15 Орх., 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.30 Легка музика, 18.00 Вальси, 18.15 Популярна музика, 19.30, 20.00, 21.00 „Богема" оп. Пучінія.

Субота, 5. листопада 1938.

БЕРЛІН 15.30 Словно-муз. авд., 20.10, 21.00 Павло Лінке та Вальт. Кольо, оперетові мельодії, БОРДО 21.30, 22.00 „Мірейє" оп. Гуно, БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00, 22.00 „Паризьке життя" оп. Офенбаха, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.00 Циг. музика, 19.10 Комунікати, 22.05 Концерт орх., ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Німецька симф. музика, 14.10 Легка музика, 18.00 Танц. мельодії, 19.05 Камер. концерт у вик. солістів (сучасна музика), 20.10 Кабарет, 22.30 Розр. концерт, ГАМБУРҐ 20.10, 21.00 „Лізістрата" оп. Лінке, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.45 Сольо на трамбонім, 20.10 Форт. ресітал Вальтера Гізекінґа, 21.00 Орх. концерт, ЛЮКСЕМБУРҐ 22.15, 23.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісні, 19.15 Газетка для дітей, 20.00 Легка музика, 21.15 „Пісні без слів" Мендельсона, 21.30, 22.00 Театр Уяви, 22.10 Співна, вок. концерт, 23.05 Концерт симф. музики, РИМ 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Розр. музика, 22.40 Танк. музика, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 18.15 Популярна музика, 19.30 Сольо на обою, 20.00 Спів, 22.30 Сута болгарських Големіянова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, дня 2 листопада 1938

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	3·20 зол.
1 кг. дес. експ. вид. з оп. для заїчет	2·90
молоко	17—18 сот.
1 кг. яєць	1·45 зол.

Тенденція на масло та яйця знижкова, на молоко сильна.

Оповістки.

На **Дівочу Промислово-Ремісничу Бурсу** у Львові, Коллонтаєвського 50 (давн. Кошарова 12) зложили: Центросоюз 100 зол., Маслосоюз 50 зол., Земб.анк 50 зол., Дністер 50 зол., Союзи. Базар 40 зол., Ревізійний Союз 25 зол., Карпатія 25 зол., Центробанк 20 зол., Левицька і С-ка 20 зол., Народна Торговля 15 зол., Суспільний Промисл 10 зол., Краєв. Кредит. Т-во 10 зол., Альое 10 зол. За ті щедрі дари на сильно розростаючуся бурсу дорастаючої молоді дякує Виділ Другої Філії Т-ва охорони Дітей і опіки над молоддю: **М. Гавнковичева**, голова, **Марійка Донцова** секретар.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.